PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IV ЧЕРВЕНЬ — 1963 — JUNE Ч. 6

Місто Кімполюнг де проживала Ольга Кобилянська в роках 1871-1889.

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК IV
Ч. 6

ЧЕРВЕНЬ, 1963
Виходить раз у місяць

Видає
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія
Редакторка Наталія Когуська

Річна переплата в Канаді $3.50
Поза Канадою 4.00
Поодиноке число ..... .40

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

JUNE, 1963 VOL. IV
Monthly Publication No. 6

Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

ЗМІСТ

Під час вакацій 1
Звернення Комітету Українців Канади 2
Катерина Антонович — Василь Григорович Кричевський 3
Павло Андріяш — Жінки міністри 5
Канадійська Сцена — Незвичайна історія уродин Королевої 6
Марія Пастернакова — „Зустріч в Мамаї" 7
Д. Міщенко — Сіверяни 9
Isidore Gorecki — Accepting Ourselves 12
Др. Вол. Безушко — „Король Генрі" — Вільяма Шекспіра 14
Про утворення Комітету 16
Іван Іванишин — Мантелепус 17
Василь Габа — Думки 18
Відділ для дітей 19
З громадської діяльности 20
Річні звіти відділів 28

НОВІ КНИЖКИ

J. B. Rudnyckyj — An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language. Part 1. Published by Ukrainian Free Academy of Sciences — UVAN, Inc. Winnipeg, 1962.

J. B. Rudnyckyj — An Etymological Dictionary of the Ukrainian Language. Part 2. Published by Ukrainian Free Academy of Sciences — UVAN, Inc. Winnipeg, 1963.

М. Г. Марунчак. Петро Гавриленко, піонер-будівничий Шашкевичівської дільниці у Вінніпегу. Видавництво „Бібліотека Піонера". За редакцією Яр. Рудницького. Вінніпег, 1962—1963. Стор. 110.

Йосип Сірий — Оповідання. Бібліотека Літопису Волині. Накладом автора і його друга д-ра Ф. Трусевича. Вінніпег, 1963. Стор. 80.

М. Г. Марунчак. Система німецьких концтаборів і політика винищування в Україні. Загальна Бібліотека „УКТ". Вінніпег 1963. Ст. 88.

Іванна Сірко. Голос Крови. Роман із життя чорношкірих Нової Гвінеї. З чеської мови переклав д-р Дмитро Куликовський. Видавництво „Ластівка". Мельбурн, Аделяйда, 1961. Редакція та передмова Дм. Чуба. Обкладинка П. Вакуленка. Друковано коштом Української Висилкової Книгарні в Австралії. Сторінок 272.

Василь Гайдарівський — А світ такий гарний. Оповідання. Видавництво Юліяна Середяка. Рисунки в тексті і обкладинка Бориса Крюкова. Буйнос Айрес. 1962. Стор. 238.

Алла Цівчинська — Незабутнє, немеркнуче... (Повість - спогади про Миколу Зерова). Накладом авторки. Нью-Йорк, 1962. Стор. 64.

Артур Фурман — Кров і вугілля. Роман-хроніка. Накладом Українське видавництво. Обкладинка роботи Бориса Крюкова. Мюнхен, 1961. Стор. 362.

Е. Маланюк — Книга спостережень. Проза. Бібліотека Видавництва „Гомону України" Торонто, 1962. Стор. 525.

Наукові записки. Том. 3. Видання Українсько - Господарський Інститут. Мюнхен, 1962. Стор. 284.

ВИДАННЯ ЩО МОЖЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чверть Століття на Громадській Ниві (повинна мати кожна членка) $4.25
Мистецька Книжка 4.00
Ukrainian Embroidery Desings and stitches
„Нашим Найменшим" (віршики, пісні, байочки, гри, для маленьких) 1.50
Мистецькі Скарби Українських Вишивок 1.75
Три Сильветки — написав проф. Л. Білецький 1.50
„Подорож по Україні" — мапа і лекції для молодих дітей 2.00
„Програма Музею Союзу" ..... .25
Museum and handicraft
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Колядник для дітей, з нотами і словами, написав проф. С. Яременко ..... .75
Блискуча Зоря ..... .50
Куховарська Книжка 5.50
by (Savella Stechishin) Traditional Ukrainian Cookery.

Замовлення просимо слати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
203 Union Bldg. Edmonton, Alberta.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IV ЧЕРВЕНЬ, 1963 Ч. 6

Під час вакацій

Ще так недавно ми присвячували м. червень фізичному здоров'ю наших дітей. Сьогодні ставимо поруч — „За душу дитини", як сказала визначний педагог Іванна Петрів у своїй книжці. Так — за душу української дитини на кожнім кроці і в кожний час. Є безліч доріг, які нормальним ходом життя можуть повести наших дітей і дати їм ґрунт — почуття приналежности до народу; можуть викликати у вразливій дитячій душі такі реакції, які стануть на ціле життя провідною стежкою до української справи.

Для того дуже догідний час-вакації. Тепер кожна, з найбільш скромними доходами родина, може позволити собі поїхати на вакації. Ближче чи дальше в тій подорожі, все є речі, чисто українського характеру — Церкви, інституції, українські книгарні. Є три інститути — в Едмонтоні, Св. Івана, в Саскатуні — П. Могили, в Торонто — св. Володимира. У Вінніпеґу на площі Манітобського університету будується Колеґія св. Андрея. Покажіть це все своїм дітям. У Вінніпеґу дайте дітям нагоду зложити поклін Шевченкові на площі біля будинку парляменту. Покажіть дітям розвій культурних надбань, а з ними їм легше буде увійти до культури духової, вчитися рідної мови, розуміти шанувати і поважати своє поруч чужого.

Цього літа, при кінці м. червня буде відбуватися з'їзд організації Союзу Українців Самостійників. Між іншим в програму входить „молодь в поклоні Шевченкові". Це сумківці підуть зложити квіти перед його памятником. Відбудеться певна церемонія. Ви не вгадали б яке сильне враження може мати на духовій світ вашої дитини оця церемонія. Це може бути один з тих світлих моментів, що поможе вам у ваших виховних проблемах, в зацікавленню дітей навчитись тої мови, якою Шевченко написав „Кобзаря".

А на черзі ж у нас літні українські оселі в кожній провінції, в деяких по дві і три. Діти залюбки їдуть до осель. Це вік, коли вони найсильніше здатні сприймати враження, де гурт ровесників і учителів-виховників всі живуть одними інтересами.

Накінець маємо вищі українські курси проголошені — одні в Інституті св. Івана в Едмонтоні, інші в Манітобському університеті. Це для дорастаючої молоді. Тут вона вже закріплює своє знання і витворює власний світогляд.

Не виключені і українські школи під час літніх вакацій, де діти на дозвіллі вивчають рідну мову, письмо, а на закінчення виступатимуть в концерті пописами своїх досягнень.

І так вакації це важливий для наших дітей час. В нім поруч плекання здорового тіла, плекаємо здорову українську душу. З'їзд, курси, літні оселі, рідні літні школи — все це дає нам широкі можливости повести наших дітей тими дорогами, що зробить їх добрими українцями та взірцевими горожанами країни.

Делегати і гості – вітайте на з'їзді Союзу Українців Самостійників та його складових організацій у Вінніпеґу в днях 29 і 30 червня та 1 і 2 липня.

МІСЯЧНА СОНАТА

Одного вечора у Відні, Бетховен, проходячи повз малий будинок, почув як хтось грає уривок його сонати F. Він спинився послухати.

Враз почув ніжний голос, що сказав:

— Ох, як би я хотіла почути цю річ від когось, хто б міг заграти її в дусі композитора.

Бетховен відчинив тихо двері і ввійшов у малу кімнату, по сусідству з шевською майстернею.

— Вибачте, — сказав великий композитор трохи зніяковіло, — я чув музику і це мене спокусило зайти. Я теж музикант. Вираз обличчя молодого чоловіка, що був разом з дівчиною в кімнатці, став неприв'ітний. Бетховен вибачався тому далі:

— Я чув теж декілька слів. Ви хотіли чути... Ви бажали... просто, дозвольте мені заграти?

Дякую, — сказав швець коротко, — наш клявір поганий, а крім того, в нас немає нот.

— Не маєте нот? Як тоді грала панночка?.. здивувався Бетховен. Він перервав свою мову і почервонів. Молода дічина повернулась до нього й дивилася сумно; її непрозорі очі казали йому ясно, що вона сліпа.

— Прошу мені вибачити, — пробурмотів Бетховен, — я не помітив зразу.

— Ви граєте з пам'яти?

— Так.

— А де ж ви цю музику чули?

— На вулиці. По сусідству хтось грає на клявір, і коли вікна відчинені... Дівчина раптом замовкла. Бетховен не сказав ні слова більше, сів і почав грати. Рідко коли він грав з таким теплим, глибоким почуттям, як тоді увечорі на старому піяніні для сліпої дівчини. Врешті її брат підійшов до Бетховена і спитав тихо:

— Чудовий чоловіче, хто ж ви такий?

Бетховен підвів голову, так ніби він не зрозумів. Молодий чоловік перепитав. Бетховен усміхнувся так, як тільки він це умів, — важкою, серйозною усмішкою:

— Слухайте!

Враз почав він грати сонату F, ту, що перед тим грала дівчина. Радісний окрик вирвався з уст сліпої дівчини. Вона відразу пізнала гостя: — Бетховен!

Коли він скінчив і встав, щоб відійти, підійшли до нього брат і сестра й затримали його:

— Заграйте ще раз, тільки ще один раз, маестро!

Бетховен охоче вернувся до інструменту. В цю мить прорвалося світле проміння місяця крізь нічим незавішене вікно і впало повно і м'яко на задумане, порожевіле від внутрішнього зворушення, лице сліпої дівчини. Співчутливий погляд Бетховена спинився на цьому образі.

— Я заграю вам світло місяця, сказав урочисто майстер, і він почав ту сумну, так прекрасно солодку мелодію, тони якої сповняли дівчину, як ніжне проміння місяця, — ту безсмертну мелодію, яка і донині чарує ввесь світ, як „Місячна соната".

Уривок з повісти Ґергарда Шольце-Зайферта „Бетховен". Переклав С. Петрів.

МАРУСЯ БЕК ГОСТЕМ УРЯДУ НІМЕЧЧИНИ

Уряд Німецької Федеративної Республіки запросив Марусю Е. Бек, радну міста Дітройту та визначну українську громадянку й меценатку, на двотижневі відвідини тієї країни. Це перша урядова особа в цьому двомільйоновому місті, якій припала така честь. На знимці бачимо, як німецький консул Норман Денкер оглядає її пашпорт і бажає їй щасливої дороги.

Відвідавши Німеччину, Маруся Бек коротко зупиниться в трьох столицях — Відні, Парижі й Лондоні, — а також відвідає Львів, Київ, Харків, Полтаву та Одесу на Україні.

Катерина Антонович

Василь Григорович Кричевський

Спогад

Десять років минуло з дня його смерти. В Нью Йорку робили виставку його останніх праць. Майже 80 років він працював, не випускаючи пензля з рук і мені так безкрайно шкода, що я не бачила цієї його виставки.

Народився Василь Григорович Кричевський на Харківщині у Ворожбі, 31 грудня 1872 року, а вмер у Каракасі (Венесуеля) 15-го листопада, 1952 року.

Своїми першими працями він звязаний з Харковом, моїм рідним містом. Його праць в різних галузях українського мистецтва дуже багато. Про них багато писалось й перераховувалось, але їх так багато, що мусіла б бути написана велика книга з ілюстраціями хоч частини його праць. А я хочу просто його тепло згадати, як він на це безумовно заслуговує. Найбільше спогадів з Київського періоду... Повязані: Українська Народня Республіка, Центральна Рада. З'їхалось до Києва з усіх кінців бувшої Росії стільки українських культурних сил і як ніби несподівано, всі почали розмовляти по українськи, а хто не вмів, вибачався і обіцяв вивчитись. Широка українська стихія відчувалась всюди; це було таке загальне захоплення; це ж будувалась наша так давно вимріяна Українська Держава. І кожний, хто тільки міг, старався внести і свою, хоч маленьку частину в це будування... Школи і гімназії переводились на українську мову. До Городської Думи, яка була дуже зросійщина, висилалось українських представників, театри почали переходити на нашу мову, організувались нові театри, все в Києві кипіло... І в ті часи виникла у проф. Д. Антоновича думка й ініціятива організувати в Києві Українську Академію Мистецтва. Тоді зібралась в Києві група видатних мистців: два брати Кричевські — Василь і Федір, Михайло Бойчук, Микола Бурачок, Михайло Жук, Юрій Нарбут, проф. Маневич. Якраз у нас в домі вони збирались і обговорювали плян організації Академії. Дехто, а особливо Василь Кричевський і М. Бойчук були проти назви „Академія". Боялись, що туди увійде й академічна рутина, але проф. Д. Антонович пояснював, що в цій нашій новій Академії, кожен професор вільний викладати як він розуміє й як хоче, без ніяких обмежень чи рамок. І був там же відповідно вироблений статут Академії, ствердженний потім Центральною Радою.

Загальною виставкою всіх професорів Академії було урочисте відкриття Академії (це вже було за гетьмана Скоропадського) 22 листопада 1917 р. Виставка, у київського громадянства, мала великий успіх; до того ще не було такої виставки українських малярів. Першим ректором був обраний проф. В. Кричевський. До кожного проф. записалось багато учнів і почалась щоденна праця. Моїми професорами були Кричевський Василь і Бойчук М.

Василь Григорович всього себе і все своє довге життя присвятив праці над українським мистецтвом. Він дошукувався основи, джерел та старався відшукати те, що було дійсно українським, відкидав запозичення, казав нам „шукайте того своєрідного, що є в нашому мистецтві. Наше мистецтво таке прекрасне, таке багате і ми не мусимо і не потребуємо позичати, мусимо виходити з свого грунту. І все своє життя він ішов цим шляхом, він не робив компромісів, і дуже суворо тримався своїх засад, мріючи, щоб і його учні йшли таким шляхом.

У Василя Григоровича було в Академії багато учнів і відносини були дуже добрі. Він багато показував пояснював як треба підходити до українського стилю, до орнаменту, навчитись бачити логіку в лініях і тоді самий складний орнамент здається легким. Він казав „Ви спочатку подумайте, потім робіть; робіть і дайте своїм рукам волю! Побачите, що і ваші руки уміють „думати".

Він мав свою майстерню в домі Грушевського, яка була зроблена за його проєктом і на його бажання. Там, крім його робітні, був чудовий музей української старовини; було захоплюючим цікаво бути там і оглядати ріжні прекрасні речі, з безкрайною любов'ю ним зібрані і розвішені чи розставлені. Так ясно памятаю цю майстерню з величезним вікном на всю стіну, на стінах якої розвішені наші старовинні ткані килими, — орнаменти на них це співуча казка, стільки краси й стільки фантазії. На деяких килимах був витканий рік і вони були зроблені триста років тому. Тло в них було різне: сине, сіре, жовте. Був там килим Полуботка на білому тлі з вінком посередині і розкиданими квітами. На дерев'яних різьблених по-

лицях стояв посуд з поливяної глини ріжних форм і рисунків (кераміка).

Зробив на мене дуже велике враження селянський віз, запряжений волами, як часто тоді їздили, на возі селянин і барило; барило можна було виймати і відчиняти затичку і селянина також можна було зняти і в барило налити води. Це праця селянина, але така дуже цікава, така жива, що досі її добре памятаю. Межигірський посуд з зеленої поливи, який тоді так цінили і любили, старовинне скло, ведмедики, барани, різні чарки, флякони... Старовинні образи Покрови Божої Матері, св. Миколая, портрети гетьманів, козаків, козака Мамая, який був улюблений на Україні та інші, і нарешті власні картини Василя Григоровича. Його етюди і картини мальовані такими свіжими чистими барвами, як у нікого немає, і кожна картина його сіяє; кожна картина його „очі вбирає", як у нас казали. Крім уміння, крім підшукування відповідних барв, тут ще щось було. І ми учні дуже допитувались в чому ще справа, а він якось сказав, що звичайних місцевих олійних фарб він не вживає, а спеціяльно виписує з Англії і що ті фарби не міняють кольору, що так важне, — бо інші темніють. І тоді ми зрозуміли чому його церкви сіяють, чому його повітря таке прозоре, чому його море таке чисте, таке глибоке. Ну, але крім чистих барв тут було і велике уміння, велике відчуття кольорів. Він багато їздив по Україні, всюди зарисовував і замальовував і все те робилось цікавим, бо він бачив прекрасне й умів його підкреслити. Дуже любила коли він нам, крім розвішених картин, показував сховані в скринях. Там було таке багатство гарного!

Він дуже любив Крим з його красою, горами, морем, кипарисами; любив Дніпро в усі часи дня і погоди, любив наші хатки і все це умів ніжно і тонко передати. І у нас у старому домі Антоновичів був невеликий музей і були картини В. Кричевського. Проф. Д. Антонович його дуже цінив і високо ставив. Було чотири сяючих церкви, був український ярмарок з великою купою ріжнокольорових гарбузів на першому плані і дивуєшся як таку звичайну річ як гарбузи, можна так передати, що очей не хочеться одвести. І були квіточки-дзвіночки, і мені завжди здавалось, що вони пахнуть степом. Музей свій В. Кричевський хотів передати місту, своєму рідному Харкову. І ось сталось... під час бомбардування Києва большевиками в 1918 році, дім Грушевського був розбитий і ледве самі Кричевські з дитиною змогли врятуватись. Весь музей, вся майстерня загинули. І тепер, хоч стільки років пройшло, боляче це згадую.

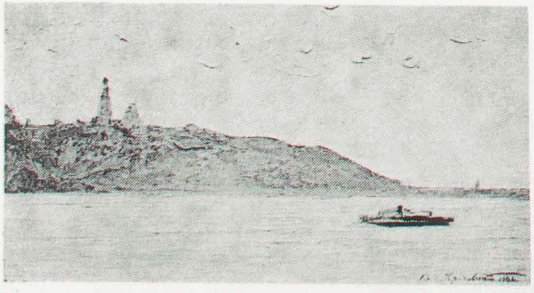

Василь Кричевський — Київ. Вигляд на Печерську Лавру.

А як було йому, Василю Григоровичу, коли загинуло саме дороге, що збиралось ціле життя, чого ніяк поновити не можна — наша чудова старовина! Він переболів і ми ніколи при ньому про це не згадували. Його власні праці майже всі загинули; в кожну працю мистець вкладає частину своєї душі, а в деякі і всю душу. Для нього це була страшна втрата, і ми цю втрату переживали разом з ним.

Він завжди мав багато праці, і завжди працював в усіх галуззях мистецтва, завжди творив: і в архітектурі, і в малярстві, і в книжній графіці, робив прекрасні речі для вишивання, рисунки для килимів, набійки для матерій. У нього все було мистецтвом і не було вищого чи нижчого мистецтва — все що було творчістю, було мистецтвом. Він завжди творив, завжди горів, завжди цікавився працею — як своєю, так і своїх учнів. Якось вже при большевиках, зайшла до них, — жили вони всі в одній кімнаті а під вікном стояв його стіл і він працював. Потім большевики його оцінили і в СССР надано йому титул „заслуженого діяча мистецтва", але все ж при першій можливости він виїхав на еміграцію. Остання наша зустріч з ним була в Празі, де він переїздом до Венесуелі був кілька днів. Так радісно було побачити вже посивілого, але такого, як і раніше, скромного, щирого, простого і милого професора, і такого близького нам всім, такого рідного, не дивлячись, що стільки часу минуло.

Це один з видатніших наших майстрів. Він розумів українське мистецтво і все життя працював для нього, для України, яку він так любив. І ми вже старі його учні завжди його памятатимемо, будемо згадувати цю милу, високо талановиту людину, яка показала шлях до розуміння українського мистецтва.

Жінки міністри

Обєднані Нації (О.Н.) оприлюднили звіт про жінок, що посідають міністерські місця в різних державах світу. З цього звіту видно, що перша жінка в Европі і в цілому світі, що як член уряду мала міністерський портфель була „the right honorable" англійка Маргарета Бондфільд (Bondfield). Після першої світової війни коли в Англії була при уряді Робітнича партія з прем'єром Мекдоналдом (McDonald) їй було доручено міністерство праці. Її заслугою і головним досягненням був закон про працю, що діє і по цей час в Англії. Коли після другої світової війни знову перемогла Робітнича партія у виборах, утворився уряд з прем'єром Етлі (Attlee), доктор Едіт Самеркілд (Edit Summerkield- була міністром здоров'я. Також і маленька Данія мала в двадцятих роках жінку-міністра. Енергійна Ніна Банґ (Nina Bang) була року 1924, коли було їй 58 років, міністром освіти Данії.

Тепер в Данії міністерство церков перебуває також в руках жінки. З 1953 року керує цим міністерством Боділь Кох (Bodil Koch), нею всі данці були задоволені. Тепер вона 57 років віком, одружена з професором університету, має чотирьох дітей. Здається, що саме скандинавські країни з своїми жінками міністрами мають найкращу репутацію. Ось, наприклад шведський популярний міністер, уже більше шости років — 51-літня соціялістка Ґуніла Ліндстром (Gunila Lindström), що керує міністерством сім'ї. В усій світовій пресі був поданий портрет цієї активної блондинки, яка через свої демократичні переконання не схотіла зробити церемоніяльного реверансу (вклонитися низько) перед англійською королевою. В Норвегії: так само сидить білява жінка в кріслі міністра сім'ї — Ааза Біркголт (Aase Bjerkholt) 48 років, одружена з академіком і має чотирьох дітей. Як львиця бореться вона в питаннях коштів життя і творення цін на харчі і речі широкого вжитку. Ніхто не знає краще від неї, що то означає багатодітня родина, що коштує, щоб її прохарчувати.

Протягом трьох генерацій керована королевами Голляндія має теж з 1956 року жінку-міністра соціяльного забезпечення. Це 45-літня, бувша учителька математики. Вона належить теж як єдина жінка серед 78 чоловіків до управи Montan-Union. В Сполучених Штатах Америки дуже відповідальна посада канцлера скарбів перебуває в руках жінки, а в молодій державі Ізраїль з 1956 року Ґольда Маєр (Golda Maiir) посідає міністерство закордонних справ.

Франція не має офіційно жінки-міністра, але в кабінеті де Ґоля сидить дуже впливова штатс секретарка міністерства праці 49-річна мусулманка Сід Кара Гафіса (Sid Cara Hafissa). Це та жінка, що з фанатичною відданістю, жертвенністю визволила з багатовікового безправ'я мусулманських жінок Альжиру. Вона буде першою жінкою, як пророкують французи, що їй, як політикові поставлять пам'ятника. Вперше за часи історії і німці мають жінок міністрів, так, Західня німецька Республіка має Єлисавету Шварцгаупт (Elisabeth Schwartzhaupt).

Тепер подивимося як стоїть справа з міністрами-жінками в комуністичній частині світу. Тут між красивими теоріями партійних програм, криками про рівність жінок і дійсністю велике провалля. В СССР відзначають лише одну, за весь час існування совєтів, Екатеріну Бурцеву, як можновладну жінку. 51-річна, вродлива жінка, належить до „Верховного Совєту" з 1950 року і є довіреною особою Хрущова. Хрущов радо виставляє її як одну з „нових совєтських людей" перед представниками заходу. Бурцева, як міністр культури присутня на всіх урочистих прийняттях і завжди одягнена в модерне паризьке вбрання. З 22 московського партійного з'їзду, здається, Бурцева втратила силу, бо вже в президію партії не обрана.

В комуністичній частині Німеччини вславилася своїми жорстокостями, а не розумом, 60-літня міністер юстиції Гільда Беніямін (Hilde Benjamin). Фанатична комуністка має цю посаду з 1953 року і є зненавидженою жінкою совєтської зони Німеччини. Вона розумна, енергійна, але немилосердна і жорстока, як що справа йде про виконання партійних розпоряджень. „Червоною ґільйотиною" прозвали цю середнього росту жінку з модною невинною зачіскою.

В комуністичному Китаї (Хині) оце недавно сестра Чан-Кай-Шека — Soong-Ching-Ling — призначена заступником президента цієї великої народної Республіки.

В комуністичних народних демократіях Східньої Европи, від Польщі аж до Альбанії жінок народніх міністрів немає. Була на початках, після II світової війни, в Румунії міністром закордонних справ Анна Паукер (Anna Pauker), але непомітно щезла з обрію.

НЕЗВИЧАЙНА ІСТОРІЯ УРОДИН КОРОЛЕВИ

Найстарший у Канаді святковий день проголошено 1845 року, значить 22 роки перед сформуванням канадійської конфедеративної держави. Тоді законодавча палата Канади (сьогодні Онтеріо і Квебек) проклямувала 24 травня — день народження королеви Вікторії — офіційним святковим днем. Тому що цей святковий день пов'язується з патріотичною гордістю жителів, приходом весни і феєрверками, він дуже популярний на просторі всієї Канади. З того часу День Вікторії пригадував канадійцям не тільки про шановану володарку, але й також про визначний період історії, знаний як Вікторіянська епоха. До важливіших подій того періоду належить прокладення Атлянтійського кабеля, збудування Суезького каналу, відкриття Північно-західнього проїзду, дослідження Африки, як також розвиток залізничної системи, парового судноплавства, фотографії, телеграфу, електричного світла, ротаційної друкарської машини, телефону, грамофону, швейної машини і автомобілів.

Тому що британська імперія досягнула вершин свого розвитку за довголітнього володіння королеви Вікторії, канадійці пов'язували ці досягнення з днем народження королеви Вікторії. Ця тенденція продісталась у школи завдяки заходам Клементини Фессенден з Гемилтону, Онтеріо. У 1898 році вона розпочала пропагувати думку, щоб канадійські школи окремим днем вшановували британську імперію. Тогочасна Домініяльна Освітня Асоціяція (тепер Канадійська Освітня Асоціяція) запропонувала відзначувати День Імперії по всіх школах: останній день науки перед Днем Вікторії був шкільним Днем Імперії. Однак історичний розвиток імперії в Коммонвелт змінив ситуацію і в різних провінціях день Коммонвелту відзначують по-різному. Королева Єлисавета II з'ясувала цей змінений погляд такими словами: „Коммонвелт цілковито не нагадує давніх імперій. Це зовсім нова концепція, побудована на найвищих властивостях людського духа — на дружбі, льоальності та прагненні до миру і свободи".

Ріджайна М. Тейт, Референтка Освіти,
І. О. Д. Е. „К.С."

Найуспішнішу кар'єру в порівнянні з усіма політичними жінками світу зробила одна вдова в Цейлоні. Це Сірімао Бандараніке (Sirimavo Bondaraike) — **перша жінка прем'єр міністр у світі.**

Поки її чоловік був шефом уряду трималася вона в тіні. Коли ж її чоловік 1959 року був забитий, вона стала активно до політичної роботи, керувала в виборах для партії „Свобода" і досягла недзвичайної перемоги. Вона говорила щоденно на 15 зібраннях і виграла для своєї партії так багато парламентарних місць, що партія доручила їй прем'єрство. Крім прем'єра Бондаранаіке — міністр закордонних справ і **перша і єдина жінка міністр оборони в світі.**

Цей огляд показує, що участь жінок в урядах поодиноких країн світу ще, покищо, дуже мала (приймаючи до уваги, що кількість жінок переважає кількість чоловіків), навіть в тих країнах де жінки сиділи, або сидять в міністерських кріслах.

Ще жінки не мають достаточної снаги до цього, ще перебувають під гіпнозою вікової неволі, ще тяжить рабський дух...

Цікаво, а скільки жінок на керівних урядових чи громадських посадах в Канаді?

Скільки на високих посадах взагалі наших українських жінок?.. **Павло Андріяш**

ПОДЯКА

Повернувшись з гостинного північно-американського континенту до Европи, маю приємний обовязок зложити найсердечнішу подяку українським Інституціям, Організаціям, Редакціям, Радіовисильням, численним Родинам і окремим особам, знайомим і Друзям в США і Канаді — за різні вияви підтримки, допомоги, ввічливости і уваги, що були для мене дуже цінними в часі мого понад-чотирьомісячного перебування на цьому терені. Це стосується однаковою мірою поїздок і всіх улаштувань, звязаних з моїми політичними і громадськими виступами, як також і гостинности та сердечности, виявленої мені особисто і моїй доні Оксані, — і за це прошу Всіх прийняти вислови моєї глибокої вдячности і пошани.

Мюнхен, 8. травня 1963

Дарія Ребет

Дозволимо собі пригадати нашим шановним читачам, що короткий опис про побут пані Дарії Ребет у Вінніпегу був поміщений у ч. 4 „Променя". Листа з проханням помістити подяку редакція одержала безпосередньо від його авторки, що й з приємністю робимо. — **Редакція.**

Марія Пастернакова

„Зустріч в Мамаї"

(Ліричний етюд)

Орєнт-Експрес Константинопіль—П а р и ж зарисував вючким рухом стрімку серпентину і майже безшелесно впав у темну челюсть тунелю. Жовтаве світло електричної лампочки, що молошним тульпаном зависла під стелею купе, півтіннями освітило втомлені обличчя подорожних, зганяючи сонливість з їх очей. Поїзд вихром летить у темному провалі і щораз глибше й глибше прорізує тверде нутро велетня-скелі, подолує перешкоду, що станула на шляху його далекосяжної мети. У вагоні стає задушливо й дещо моторошно...

Раптом здалеку, на ослизлих стінах тунелю, появились довгі ясні смуги, наче соняшне проміння на світанку. Вже за хвилину виїздимо на широку, горами оточену валійську долину, один з найкращих закутків природи в Семигороді. Красу Трансильванських Альп, що гострими мов списи шпилями пронизують невинну блакить неба, подивляємо тільки з вікон вагону. Мета нашої подорожі інша ... незвична ... задушевна ...

На залізничій станції в Бухаресті, чарівною усмішкою блиснула перед нами біла табличка з написом „Констанца". Сідаємо повернені обличчям до сходу, бо хочеться якнайшвидше, вже здалеку його побачити... і чую, як серце в грудях неспокійно б'ється, ціле сповнене хвилюванням першої з ним зустрічі...

Краєвид цілком міняється. Стає плоский, що далі на схід багниста долина ширшає, тільки по розкинених зрідка острівцях гнучкі верболози й очеретина прориваються одноманітність ліниво розлитої дельти Дунаю.

Коли після трьохгодинної їзди в люксусово влаштованому вагоні, ми просто бігли вулицями Констанци, не звертаючи на нікого й нінащо уваги, прохожі могли думати, що ми так поспішаємо до пристані прощати когось близького, хто, можливо, на завжди відїздить в далекий світ.

Тільки на хвилину зупинились перед пам'ятником Публія Овідія, нещасного вигнанця зі своєї батьківщини Італії, і напружливо вдивляючись в неозорений темно-зеленкуватий водяний масив, що вигнутою спиною сягає на сході хмар, подались крутою доріжкою вниз на приморську променаду. Тепер від особливого враження цілком зніяковіли, мовчали...

Оце ж і воно — наше, українське море! До тієї для нас неповторної хвилини ми готовились вже здавна, про зустріч з ним мріяли ще з ранніх юних днів, коли у захопленні читали про бурхливу героїчну добу козаччини, коли вивчали Шевченкового „Гамалію" — ще з того часу, коли так глибоко й хвилюючe переживали світлі й нещасні події життя-буття нашого народу, яке вже з ранньє-князівських часів тісно сплелось з водами Чорного Моря.

А тепер ми ось віч на віч стоїмо проти себе і душу виповняє якесь до моторошності чудне почуття... А море до нас байдуже, мабуть і не помічає... холодом від нього дише...

Ні, не тут у пристані, де лопотять вітрилами катері, де до відпливу готуються пароплави, де свист гудків і метушня людей... ні, це не місце для ніжних привітань і від серця пливучої розмови...

За пів години автобус відвіз нас надбережним автошляхом до невеличкого курорту, літної резиденції румунської королеви Марії, — Мамаї. Тут природна морська пляжа глибоко врізується в море і в полудневу пору звичайно нікого не має. Нас тільки троє. Беріг широкий низинний, вкритий білесеньким піском, що денеде збивається клубочками хмаринок у м'які пагорбки...

Перед нами неосяжне море... так близько, близько, що можна до нього підійти і долонями погладити грубими зморщками вкрите обличчя.

Як радісно на душі, наче б вітали когось дорогого після довгої розлуки...

Море принишкло, ніби насторожилось... його, мабуть, збентежили ніжні слова і сльози зворушення на наших очах... Злегка піднялось хвилястим шумом — і відплило від нас, від берега...

О, хочеться бігти за ним навздогін і кликати що сили „не-відходь, підожди, ми ж свої, принесли тобі привіт від української молоді у вільному світі... від синів твоїх пластунів-Чорноморців, які святкують твоє ймення, співають про тебе пісень і на твій поклик готові кожної хвилини захищати твою честь, твою невмірущу славу... Неси, неси цю вістку хвилями бистрими аж ген по Крим і Кавказ... хай гомоном лунким вона відібється об Дніпрові пороги, хай

пошумом трав несеться степами по всій Україні... Гей, чи чуєш?...

Зупинилося море... наче надслухуючи притихло... Лагідним плюскотом відповідаючи, підпливає ближче й ближче до берега... м'яко заливає пісок на прибережжі... і досягає нас все більше й більше... аж від його лоскотливого наступу стає трохи боязко...

Тепер ми втікаємо, бо море щораз сміливіше, піднесене... може навіть захоче обняти нас дужими раменами і на радощах розцілувати холодними устами... і з острахом біжимо на піскову надму, не зважаючи на морські черепашки, які так боляче колять босі ноги...

Зчудовані таким нагальним привітанням, сідаємо геть здалеку у покинуте рибальське судно і почуваючись тут безпечніше, з подивом і насолодою глядимо на бурхливі хвилі, розгойдані прибережною течією...

А море шумить-шумить, наче гнівно насупляє брови, хвилі піднімаються все вище й вище, настрибують вгору фантастичними гривами, і водограями розсипають срібні бризки... Смарагдовий пейзаж зворушує і радує...

„Море, море безкрає, просторе
Руху повне і разом спокою"
(Леся Українка)

— — — — — — —

У блакитному мареві спогадів, усе довкруги стає на грані між сном і дійсністю... і в думку непомітно вховзується картина давноминулих століть... З пінистих водоспадів виринають наче гігантні птахи гостродзюбі козацькі чайки... у леготі вітру грають малинові жупани... побрязкують зтиха шаблюки... тужливо в далечінь несеться козацька пісня про турків бісурменів і братів невільників...

Високо на підвечірньому небі, заворожені невловимим фантомом, зупинились на льоту меви, і не ворухнувши крилами зависли у прозорому повітрі.

Чарівне плетиво думок прорвав гуркіт літака... і раптом як у сні все розпливлось, щезло... таємницею потонуло у морській глибині...

— — — — — — —

На обрію ажурною різьбою просуваються хмари і останні спалахи заходячого сонця кладуть райдужий малюнок на м'які переливи води... Вологий туман, напоєний пахощами моря, елегією вечора сповняє довкілля... Краєвид набирає сповнений спокоєм, осамітнений вигляд... Тільки струнка силюета мінарету на фоні темного неба сміливим викликом ворушить тишину настрою...

У врочистому духовому піднесенні глядимо на велич і красу рідного моря! Хочеться на завжди зберегти у пам'яті прекрасні переживання сьогоднішної з ним зустрічі і спогадом ясним понести крізь буревійні дні життя...

Ще раз охоплюємо зором широку, синім інеєм запушену картину і на дрімливі хвилі кидаємо останнє... „прощай, прощай, наше Чорне Море!"

— — — — — — —

Здалеку видно золоте сузіря світел у пристані Констанца.

Похмуро загули сирени і крилом відгомону сколихнули навислою над морем імлою... торкнулись гладкого плеса води і розплились у сутінках ночі... На палубі тінями ворушаться матроси, перегукуються гудками, дають останні ще сигнали...

Корабель звільна відчалює від берега...

Євмен Доломан

СОНЕТИ МОРЯ

О, море, море! У твоїм безмежжі
І спокій і неспокій, і краса,
І хмарна тінь, і відблиски пожежі,
Якою забагріли небеса.

Вся просторінь така мінлива,
Мов барвами веселки виграє.
Для тих, у кого в серці вогник є —
Та просторінь і звабна, і манлива.

То ж для сміливих, море, ти — одкрите
Для полохливих ти — несамовите,
А для цікавих ти — завжди нове,
Для неспокійних ти — за побратима.
Я все життя тебе нестиму.
Нехай твій дух в серцях людських живе.

Липнева ніч іде нечутно — боса,
З під темних вій на море погляда,
Іде, немов кримчатка молода —
Легка, смагляволиця, чорнокоса.

Вона бере в жаркі обійми море,
І гасить смарагдове сяйво хвиль.
Гойдаються мов сонні сині зорі,
Віщуючи на ранок повний штиль.

Стихає все і засипа в знемозі:
І люди, й птаство, й лаври при дорозі,
І пралісів гірських тінисті нетрі,
І ніч на морі відпочить зібралась,
Розкинулась — бо душно — розметалась
Підсунувши під голову Ай Петрі.

Дмитро Міщенко

СІВЕРЯНИ

РОМАН

(Продовження)

І Амбал не втрачав надії. Шукав, дослухався, поки не натрапив-таки на один слід.

Десь надвечір зайшли до нього два підпилі вже митники, відомі на весь острог п'яниці та драпіжники, і, вихиляючись, почали вмовляти ключника вточити їм хоча б по келиху вина. Амбал не раз уже гнав цих хапуг від княжої винниці, однак сьогодні йому захотілося поговорити з ними.Ці пройдисвіти скрізь бувають і коли не перші, то в усякому разі не останні довідуються про все, що є таємного чи просто цікавого в граді.

Щоб бесіді не завадив хтось сторонній, ключник закликав митників в одну із затишних кімнат при винниці і, поставивши на стіл цілісінький жбан із янтарним заморським вином, налив спершу по четверті, потім — по половині келиха. Це збільшувало охоту бесідників до розмови.

— Митні люди, бачу, веселі сьогодні, — почав він здалеку. — Певне, удача спіткала на пересправах?

— Яка там удача, — безнадійно махнув рукою Мстислав, міцний, схожий товстою шиєю своєю на тура лісового. — З торгівлі нині толку мало. Печеніги, кажуть, путь перегородили, не пускають гостей ні в араби, ні з арабів.

— Ну, то тоді з горя, мабуть, випили, — не відставав Амбал, наливаючи в келихи іскристого, ніби випромінюючого з себе золотаві промені, вина.

— З горя? — перепитав Мстислав і весело підморгнув своєму мовчазному супрязі. — Хе-хе! Чуєш, Всеславе, з горя, каже.

І, випнувши наперед широкі та повні груди, гучно крикнув на всю винницю:

— Доволі вже пити нам з горя! Віднині ми з Всеславом дружинники! Чув?!

Амбал аж підвівся з ослона.

— Як? Де? В якій дружині?

— Не знаєш? — здивувався Мстислав. — Чуєш, Всеславе, він не знає. Хе-хе... У княжій! — п'яно кинув він Амбалові прямо в обличчя. — Князь гуртує дружину. Ве-ли-и-ку! Одним словом, ми з Всеславом... Ми з Всеславом тепер дружинники. Зрозумів? Тепер ми пить, гулять будемо і г-горя не знатимемо. Зрозумів?.. Одним словом, наливай.

Та Амбал не спішив наливати.

— І давно ви в дружинниках чи тільки збираєтесь?

— Збираємось? Всеславе, скажи йому... Ми збираємось. Та ми уже бочку меду розпили, а він — „збираєтесь". Сам Славята...

— Славята, кажеш? — не витримав Амбал. — Начальний муж княжої дружини?

Мстислав подивився на нього п'яними очима і мовчки кивнув головою.

— А нащо ж князеві дружинники? В похід збирається, чи що?

— В похід, — сонно підтвердив Мстислав і раптом ударив важким кулачищем по столу. — В похід, їдять його мухи! Чуєш, в похід! І все. Наберем срібла, злата. Всю винницю закупимо у тебе. Зрозумів? А поки що, н-наливай.

Вор-ротарю, воротарчику... — заспівав він дужим, стрясаючим кімнату голосом. Потім обняв Всеслава, заохочує його до співів.

А ключник думає тим часом, як бути йому: видворити п'яниць оцих чи, навпаки і залишити тут похмелятися. На похмілля ще більше захочеться випити. Та й язик проворніше повертатиметься. Єй-єй, проворніше.

І Амбал добув третього келиха, а потім виповнив усі три янтарним заморським вином.

Але вранці ні Мстислав, ні Всеслав не повідали йому чогось нового. З розмови видно стало, що вони нічого більше не знають. І це злило Амбала. Хоч гнати не гнав їх, стримувався чомусь.

Митники теж не поспішали. Сиділи за столом і мовчки поглядали то на Амбала, то на випорожнений учора жбан.

Помітивши ті погляди, ключник зумисне став відтягати розмову про похмілля, аж поки митники самі не заговорили про нього.

— Не дам, — рішуче заявив Амбал, спідлоба позираючи на своїх підопічних. — Вчора, знаєте, на скільки напили?

— На скільки?

— На цілу соліду!

— Ха-ха! Звідки ж? — почав було перечити Всеслав, та як не силувався, не міг пригадати все-таки, скільки вони випили вчора — жбан, два чи, може, й три.

Вловивши цю непевність, Амбал став ще рішучішим.

— Доки не сплатите боргу, не дам. Жодного келиха не дам!

Тоді й Мстислав не витримав.

— Та побійся ти Перуна! Чи могли ж ми випити на соліду? Ти, певне, сп'яну помилився.

— Хто, я — сп'яну? — насів на нього Амбал. — А ти бачив, що я був п'яний, га? Бачив, питаю?

Що правда, то правда: Мстислав не бачив. Учора він нічого не бачив. Але ж щоб на цілу соліду...

— Ет, кат з нею! — вирішив він примиритися з ключником. — Щоб не було ні по-нашому, ні по-твоєму, налий, Амбале, ще по келиху — та хай уже буде й соліда. Будемо в дружинниках, повернемо. Правда, Всеславе?

— Істина правда, — підтвердив Всеслав.

Однак Амбал стояв на своєму.

— Не можу. Добре се не моє, княже.

— Ну, то бери тоді свиту, — почав роздягатися Мстислав.

Амбал розсміявся. Чудний він чоловік, Мстислав. Хіба свитою окупишся!

— Мало? — запитав митник і, збагнувши, що це справді-таки мало, невдоволено почухав потилицю.

— Чи чуєш, Всеславе? — звернувся він до товариша. — Мало, каже. Скидай, мабуть, і свою.

Ключник побачив, що умисел його може не здійснитись, і вирішив поступитися. Справді-бо, чи варто сваритися за якихсь два келихи? Рибка ця пожадлива, її не можна випускати з рук.

XXII

Родина батька Доброгоста

Згури, як і всі придеснянські весі, ховалися під зеленими наметами столітніх дерев. Від ріки відділяла їх нешірока смуга заростей, а далі на схід і полудень ішли порізані урочищами поляни. Колись на них була в рівень із черевом огира трава, горіли жаром маки, а зараз половіє вітром жито, викинуло вітистий колос дорідне просо.

Боги не поскупилися цієї весни дощем, не скупляться й світлом. Тепло, привітно сяє в небі Сварог, що день, то помітніше вибілює вусате житнє колосся. Не мине, певне, і задзвенить тут інша пісня — від постаті до постаті, від лану до лану.

Хóроше сьогодні в полі, і старійшина Доброгост не поспішає під крівлю хижі, тішить своє серце срібним передзвоном колосся, теплими подихами вітру. Родина в нього немала — є кому і в полі жати, і в ліс піти чи на подвір'ї впоратись. Одних синів — як пальців на руках. А невісток, а внуків... Колись, правда, рід їхній був ще більшим, та розпався, бач. Доки жив батько Борислав, трималися купи, а помер — кожному захотілося своєї хижі, а з хижею і свого поля. Один він не зраджує предківських звичаїв: що є, усе належить родові, всі повинні триматися роду. На те батько Борислав і залишив його старійшиною, охоронцем предківського вогнища.

І сини, дякувати богові, тямущі. П'ять жонатих уже, а миряться, помислів не мають навіть кидати батьківську оселю. Робити зараз нічого, то послав усіх до лісу. Одні за товаром доглядають, інші — ситять із бортей мед. Бджолі цього літа є пожива: аж скільки цвіту по узліссю. Аж голова йде обертом від пахощів духмяних.

Додому старійшина прибув десь аж пополудні. Підходив до садиби вдоволений, по-старечому щасливий, а в садибі чекала на нього прикра несподіванка: сини повернулися на той час із лісу і зчинили бійку.

— Агій на вас! — крикнув старійшина, угледівши, як брати збилися докупи і скручують комусь сирицею руки.

Та на нього не зразу звернули увагу: жінки бігали довкола мужів і так голосно кричали, що й не розчули, певне, грізний голос старійшини. Одні з них плакали, інші підбадьорювали мужів, а підбадьорюючи, й огризалися з тими, що перечили їм, треті усовіщали і мужів, і зовиць.

— Агій, кажу! — грізно вже крикнув старійшина, наблизившись і штовхнувши палицею одного з забіяк. — Ви що, показалися, капосні діти?

Брати одразу ж спинилися, вайлувато відходять від зв'язаного на землі Младана. А жінок ніби водою змило; де й ділися, почувши грізний голос батька Доброгоста. Одна Милана не побоялася того крику, присіла, схлипуючи, біля Младана, витирає йому бруд коло зсадин.

Старійшина суворо й допитливо зиркав то на зв'язаного, то на тих, що в'язали його щойно сирицею.

— Це що таке? — звернувся до найстаршого, який стояв майже поруч і витирав рукавом розквашеного поса. — Чому Младан зв'язаний?

— Бійку затіяв, — злісно відпльовувався найстарший.

— Бійку?

Милана звела на батька заплакані й скорботні з горя очі і, схлипуючи, спішила пояснити.

— Він не винен, татуню! Клянусь богами: він не винен!

Доброгост ще дужче спохмурнів

— Тебе не питаю, Милано. Іди собі до хижі. І ви теж ідіть! — грізно повів він очима на жінок, які виткнулися на той час із дверей і цілились уже встряти в розмову. — Всі, всі йдіть до діла!

Жінки злякано сховалися в хижі, а старійшина, помовчавши, знову допитував найстаршого.

— То, може, признаєшся все-таки. Стеміде, що тут скоїлося?

— Таж кажу: Младан затіяв бійку, руку зняв на старшого брата.

— Як це — зняв? Чому?

— Не сподобалося, що його „князівну" примушують діло робити.

— Ти краще скажи, яке діло, — не стерпів Младан. — Вони, батьку, усі тут напосілися на Милану, просвітку їй не дають.

Старійшина стояв якийсь час мовчки, думав, видно, як йому бути, що вдіяти. Потім глянув докірливим поглядом на синів і сказав, показуючи на Младана:

— Розв'яжіть його.

— Як? — здивувався Стемид. — Ви прощаєте таке злочинство?

Доброгост знову недобре подивився на старшого сина.

— Тобі, Стеміде, пора б уже знати, коли і як чинять суд. Треба спершу заспокоїтись усім, обдумати гаразд те, що скоїлося, а потім уже судити винних.

Кілька днів у родині Доброгоста панувало приховано-злобне мовчання. Жінки не насмілювалися висловлювати своє невдоволення вголос, чоловіки не вважали розмовляти з братом, який наважився порушити предківські звичаї. Мовчав і батько Доброгост, аж поки не повернулися з лісу сусіди — старійшина Власт і старійшина Семиус. Отоді й зібрав він усіх до господи, посадив коло себе сусідів, синам та невісткам повелів сісти на лавах під стінами і, виждавши, доки настане тиша, сказав:

— Сусідо Власт і сусідо Семиус. В родині моїй, а тим уже і в роді нашім, сталася прикра подія: сини Стемид та Младан порушили мир і злагоду під прадідівською крівлею. Ви люди сторонні, будьте свідками, а заодно і радниками на суді сім родиннім.

Сусіди мовчки кивають сивими головами, і Доброгост, пождавши, веде річ далі.

— Сину Младане, — звертається до середульшого. — Ти перший порушив звичаї роду нашого, зняв руку на старшого брата. Відповідай, чому ти зробив це, які злі духи штовхнули тебе на такий злочин?

Младан підвівся з ослона, вийшов на середину хижі.

— Простіть мені, батьку, і ви, сусіди, старійшини всіма поважаних родів. Я справді негоже вчинив, та коли казати правду, то й Стемид тут винен.

— Кажи за себе, — нагадав йому батько.

— Того дня, — вів далі Младан, — повернулися ми з лісу доволі рано. Усі невістки гуляють, бачу, а Милани немає серед них. „Де моє ладо?" — питаю в Мирослави, дружини Стемидової. „На Десні, — каже, — полотно білить". — „Сама?" — питаю знов. „А таки сама", — рече Мирослава.

Не вподобав я речей тих, однак змовчав і, не гаючись, пішов до Десни, аби допомогти Милані. Не поминув і половини путі, бачу, сидить моя Милана посеред стезі і плаче. Кинувся я до неї, питаю, що сталося. А Милана ще дужче розплакалася, за сльозами й слова не скаже. Глянув на ношу, — чого тільки немає там: і полотно, і сорочки невісток та дітей їхніх. З дому Милана, відома річ, могла забрати все те, а потім що прала цілісінький день і виморилася, а що намокло — не то нести, підняти не гожа була молодиця. Ну, це мене озлобило, звичайно. Приніс додому ношу й накинувся спересердя на Мирославу, почав докоряти їй, яко старшій, що так не личить робити, Милана не раба їм, щоб попирати нею де треба, де й не треба. Ну, а Мирослава не з тих, що змовчать, почала обзивати мене недостойними словами. Це, певно, ще більше розізлило мене, і я сказав, що хай собі Мирослава як хоче, а Миланині руки не митимуть більше її сорочок.

— Ти говори так, як мені говорив, — не стерпіла Мирослава.

Старійшина грізно постукав палицею по столу, а Младан, виждавши, продовжував далі.

— Аж тут нагодився Стемид, почув нашу суперечку і заступився, відома річ, за жону. Та не просто заступився, а потурив мене у двері, так потурив, що я дістав головою до одвірка. Ось подивіться, коли ласка, гуля і досі не зійшла. Тож і виходить, що не я Стемида, а Стемид мене стусонув першим. **(Далі буде)**

ACCEPTING OURSELVES

by Isidore Gorecki

We have already discovered that the most basic factor in mental health is resiliency — the ability to recover no matter how serious the wound. We have also concluded that the healthy person is not devoid of feeling — on the contrary, he may feel more deeply, but that his recuperative powers are much stronger than those of a less healthy person. Using the experience and knowledge of psychiatrists we have also arrived at the conclusion that language plays an important part in a healthy personality and we have discussed the role of various social institutions such as the home, the school and society in developing language power. Today, following the Overstreets in „The Mind Alive" we explore the role that a false estimation of one's powers may have in mental ill-health.

The sound person is one that is not constantly quarrelling with himself and others about the kind of person he is. He spends a minimum amount of time in such defensive mechanisms as self-pity, self-excuse, self-defense or self-depreciation on the one hand and belligerent self-proving or self-aggrandizement on the other. In other words he has reached a stage of self-acceptance in which he can emotionally afford to recognize both his strength and his weaknesses and to use what powers he has to live a useful life.

What a person says about himself is usually a clue to his state of ill-being or well-being. In the case of a child such signs are easily recognized. A youngster who protests that he isn't „scared of anything" is usually one whose fears are unbearable. An adult, however, is more complex but even here we are usually able to recognize whether the individual has any objective interests or whether his thoughts are concentrated on himself. His words may suggest that he is a problem to himself and is speaking to reassure himself like the boy, to clarify a confused self-image, or defend a self-image on which he has staked his sense of importance. What inner doubt would cause a person to say „I'm the kind of person who believes in being frank" or "If anyone pushes me around I'll tell him where to get off". In not one of these cases would the experienced psychologist be convinced that the words are true. Many words of self-deprecation by both children and adults may also be discounted. The adolescent girl who turns away from a mirror because she thinks she is ugly may also be suffering from an inner distortion of reality as a results of emotional conflict.

That a discrepancy often exists between self-description and fact has always been recognized. In our day, however, the psychotherapist has also pointed out that a false estimation of oneself — one that demands too much or too little of the world — is a customary factor in emotional disturbance. What is important, too, is that this unrealistic adaptation is not wholly of the individual's own making. It is the result of what he has been persuaded to feel and think about himself by the treatment of those around him in the home, the school or in society. Whatever the source this unrealistic self-estimate stands between the individual and normal happy and successful life. Not until the estimate is brought closer to reality can the individual begin to feel at home with life and to live it according to his capacities.

One of the most important elements in human experience is that of establishing self-awareness, an experience which begins very early in life. Long before he has any knowledge to guide him the child has to move out of his initial identity with his mother and take on selfhood. He must learn where he leaves off and the world begins. As he develops he begins to reach out both with body and mind. And as he reaches out the responses he gets determine his concept of the kind of person he is and what he can expect of life. This concept, in turn, determines the experiences he will or will not dare to undertake.

It is hard for a child to win through to a healthy self-acceptance if he feels unwanted in the first stages of life; if his exploratory efforts in reaching outward result chiefly in humiliation or punishment; if the things he makes are treated as of no importance or, in contrast, of exaggerated importance as would be the case if there were only, one child in a family; if his efforts to express himself are laughed at; if he has to grow up where a worship of orderliness denies him a normal chance to „mess around" or in an environment so disordered that he cannot catch on to what is called for; if his parents infect him with their own anxiety or so compete for his affection that he is made to feel guilty; if he is kept exclusively in child's world with no opportunity to be in on family projects which would give him a chance to grow up or he is forced too early to carry on an adult's responsibilities; if he is so pampered and indulged that he has no chance to learn from the stimulating resistance of world problems and materials — and

therefore no chance to assimilate disappointment or to feel pride in accomplishment.

The responses a child gets from those around him consciously or unconsciously give him the feeling of „what he is". This happens for better or for worse; for better, if the self-image to which he commits himself is fairly realistic, so that it encourages him to develop and use the powers that he has; for worse, however, if the image is unrealistic. If the latter, he will tend to a state of inner conflict where he will always be hitting himself over the head for being such a dope; and of outer conflict, where he will always be hitting the world over the head for not agreeing with him about himself; for asking too much of him, or not putting a proper value upon him, or not recognizing his need to be comforted and looked after.

No human being finds it too easy to put away childish things and attitudes and the victim of a false image finds it abnormally hard. The task of trying to be what he is not condemns him to repeated failure and disappointment. The emotional fatigue and despair work to exaggerate the normal human wish for a childhood condition to the extent that this becomes an all-consuming desire. That is why a healthy independence cannot be achieved unless a person is fairly realistic about himself. The individual who is deeply confused tends to be overly dependent or aggressive in repudiating his hidden wish for dependence. In either case he is miserable and causes misery.

The person whose life is one long effort to be what he is not can virtually never be fair and realistic in his judgment and treatment of other people. He needs too badly to use them for his own ends in some role in which he chooses to use them; as the person who takes the place of a parent for whom he yearns; or the enemy on whom he can work out angers attached to long forgotten defeats and rivalries; and the inferior who will make him feel superior. In ordinary life the excessive claims such an individual makes upon others and the unfair judgments he passes on them must be recognized and resisted. Otherwise someone is victimized and the victimizer is encouraged to use methods that seem to work.

One unique circumstance about the therapeutic situation in a psychiatrist's office is that it is so set up that the patient cannot exploit anyone not even the therapist. He can display any mood; can weep, shout in anger, retreat into sullen silence, go on a talking jag. He can do all these things and by someone else; or made by himself out of fears, face where it can be recognized, but he does not hurt anyone in the process. He can waste the hour during which he is in the office or use it profitably. Try as he may he cannot dominate the therapist's life outside the office though this is often attempted.

Within this sort permissive atmosphere in a therapist's office where whatever the patient says about himself is treated with respect and interest the patient begins his adventure in becoming acquainted with himself. He gradually talks his way from the point at which he is saying things that are true in a subjective sense, according to his condition, to the point where he is saying, in his own hearing, things that are objectively true. In this way he comes to realize that the self image he has is false; that, in the first place, it was made by someone else; or made by himself out of fears, guilt feelings, and angers. Freed from self-hatred he can begin to credit himself with the positive qualities he possesses. In a sense he becomes free: free to begin being himself.

The almost invariable sign of his freedom is that he begins to think and talk in terms of independence or self-determination. He is no longer the angry or guilty seeker after the lost dependence of childhood, no longer an angry or guilty pretender that he is being independent when he is merely negative or throwing his weight around. He does not immediatley become mature but when hindrances to growth have been removed, the urge to growth reasserts itself and his interrupted journey to maturity is resumed.

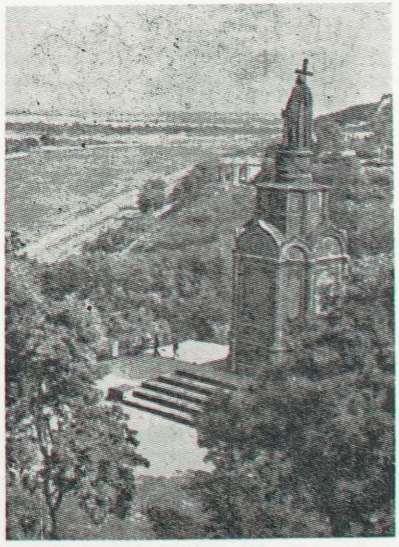

St. Volodymyr's monument in Kiev, Ukraine.

Др. Вол. Безушко

РЕЦЕНЗІЇ

„КОРОЛЬ ГЕНРІ" ВІЛЬЯМА ШЕКСПІРА*)

„Трагедія Макбета" в перекладі Т. Осьмачки
Редакція і введення І. Костецького, Мюнхен 1961

Щоб не сказати про цей переклад, то ми вже тут відмітимо, що він належить до тривкого літературного надбання нещодавно померлого письменника: мовою і усердним намаганням письменника дати повноцінний переклад. Можна сказати, що Осьмачка був близький цілі. Все те, що пишемо дальше, не має понизити вартість перекладу, а скорше звернути увагу на те, де треба поробити поліпшення.

В Осьмачці ми втратили письменника, що його дехто вважає представником українських національних стремлінь під большевиками, так як Шевченка вважали таким за царату. Ми боялися, що Осьмачка, який перетривав більш двадцяти років большевицької влади — в особливих умовинах — не видержить деколи дуже прикрих еміґраційних обставин і то з боку власних земляків. Але свій конець — не вчисляючи трагічне минуле — письменник завинив сам, так як це сталося у випадку Лева Толстого, що також переоцінюючи свої фізичні сили, задумав почати нове життя. Оба не видержали спроби і мусіли розпрощатися з життям.

Вильям Шекспір (1564—1616) й досі найбільший англійський поет, найбільший драматург світу міг притягнути Осьмачку до себе своїми вартостями, але також тим, що він належав до далекого минулого. Це далеке минуле не перешкодило Шекспірові наголосити явища, знаменні всім часам.

Хто ганяє за новостями в творах, може довідатися, що тематика Шекспіра перебрана від інших авторів і що його праця полягала на оформленні тем і виведенні живих людей на сцені. Шекспір, тим більше як професійний актор, виконав своє завдання знаменито і зацікавив своїми драмами вищі і нищі верстви Лондону, а то й Европу. Як геніяльна людина дав у них непроминаючі цінности.

„Макбет" побіч „Комедії помилок" належить до найкоротших драм Шекспіра. Творові прикметна стислість вислову, а також те, що з ним збільшується у Шекспіра відсоток переносів змісту (енджембмент) у вірші, що у названій комедії становить 12%, у „Макбеті" 36.6%, а в одному з його останніх творів „Симбелин" — 46%. Цей засіб робить розмову виступаючих осіб більш природною, а не обмежував точністю віршового розміру (Відсотки взято з твору Th. M. Parrott, William Shakespeare, New-York 1955).

Очевидно Осьмачка міг зацікавитися долею героїв твору таких, як Макбет і його дружина, Леди Макбет. У Шотляндії — це їхня країна — королівська гідність була виборна. Королівська влада була вершком людських посягань в добі, в якій вони жили (одинадцяте століття), і навіть ще більше століть опісля**). Макбет як визначний генерал, міг думати про те, як добути корону. Його дружина була сповнена бажанням, добути корону для мужа, а не так для себе. При цьому вона виявила послідовність і безоглядність, коли муж вагався. Муж погодився на її пляни, тим більше, що коли він вертав з побідоносного походу, відьми запевнили його, що він буде королем.

Король Данкен забажав відвідати Макбетів, щоб подякувати генералові за побіду над ворогом. Леди Макбет рішила, що це догідний час усунути короля від корони. Вона сама не могла вбити короля, бо він був добрим королем і крім цього нагадував її дорогу особу, її батька. Макбет убив короля. Сини Данкена втекли, один в Англію, другий в Ірландію, щоб приготовити похід проти вбивці Макбета, що тимчасом став королем. Макбет наказав убити свого воєнного друга Банка, тому що відьми віщували, що його діти будуть королями. Макбет також вимордував родину тана Макдафа, що втік в Англію. Він вчинив мордів багато більше, так що спричинив ворожий настрій краю проти себе. Він ще й скомпромітувався на бенкеті високих державних достойників тим, що ніби бачив духа Банка між присутніми. Леди Макбет відіграла справно ролю господині на банкеті, виправдуючи поведінку мужа давнішою хворобою. Пізніше мужеві більше не помагала, сама потребуючи допомоги. У неї прокинулося сумління по доконаних мордах і вона захворіла.

Її бачимо в п'ятому акті, як у сні із світлом ходить у дворі говорить, при чому виявляє, що не може зі своїх рук змити крови; згадує також про замордування Банка і родини Макдафа. Вона, мабуть, покінчила з собою. Макбет жив запевненням відьом, що він так довго не згине, аж ліс Бернамський рушить проти його замку і аж він зустрінеться з мужем, що його не породила жінка. Запевнення відьом було двозначне. Вождь побідних військ, що йшли з Англії, наказав воякам маршувати під охороною великих гілляк, так що похід видавався походом дерев. Макбет в двобою зустрівся з Макдафом, що його вирізано з лона жінки. І так син Данкена, Мелком став новим володарем Шотландії.

Фабула твору взята з „Хроніки" Голіншеда. Макбет дещо жорстокий. У Шекспіра Макбет в початках визначний генерал, бездоганний характер, але не без амбіції. Він не був призвичаєний до мордів і тому по доконанні першого морду стратив спокій душі. Коли ступив на шлях морду, то один морд попровадив до дальших мордів на те, щоб вдержатися при владі. Його буйна уява ще збільшувала загрозу. Оці слова вказують на крізу, що почалася в ньому:

„Іде мій настрій знов. А був би я
Суцільний, наче мармур, непохитний,
Неначе скеля, всеосяжний, мов
Повітря вільне і широке.
Тепер обмежений, сповитий я,
Душуся скований нахрапним страхом
І сумнівом." (III, 4. ст. 103)

Коли довідався про смерть дружини і про те, що віщування відьом було двозначне, він відкидає смерть через самогубство, як це було звичаєм у Римлян — і б'ється хоробро до кінця. В смерті сподіється знайти спокій. Життя для нього: це:

*) Ми обговоримо тут тільки „Трагедію Макбета". В. Б.

**) В'ячеслав Липинський писав, що присяга на вірність польському королеві була дуже великою перешкодою для Русинів-Українців добути волю. В. Б.

„Летюча тінь, актор, що на кону,
Нещасний хваста, галасує, потім —
Навіки забувається... І казка,
Що розповів нам ідіот, — криклива,
Несамовита, колосом порожня." (V. 5. ст. 147)

Леди Макбет в „Хроніці" Голіншеда дуже амбітна, щоб тільки стати королевою. В драмі вона творіння Шекспіра: амбітна старається про те, щоб її муж став королем. Вона пхнула мужа на дорогу морду. Макбет убив Данкена. Але виявилося, що в неї були дві натури: одна безоглядна, а друга — ніжна. По замордуванні Данкена ця друга взяла перевагу. Вона душевно заломилася.

Трагічний конець переказав Макбет вже в початках **драми:**

„Бо суд за це і тут ми маємо. І тільки
Криваву лекцію ми сприймемо,
То зараз падає вона, мов кара
Найлютіша на голову того,
Хто нас навчив. Ця безстороння правда
Підносить нам з отрутою до уст
Заправлений же нами келих (1, 7, ст. 69)

Дехто міг би спитати, чи Шекспір дав у „Макбеті" драму моралі, що процвитала в століттях 14 до 16. Є такі, що виводять Шекспірові драми із середньовічних містерій.

Шекспір, що дав нове слово в драмі в два тисячі літ по грецьких трагіках, унаглядив у „Макбеті" **поетичну справедливість,** а саме, що в творі провина була покарана. Ми знаємо, що в житті більше правопорушників-злочинців ходить в білий день між нами без грижі сумління, ще й раді, що їм удається уникнути кари. Але випадок Леди Макбет життєво можливий. Щодо Банка то Макбет висловився, що він талантом нижчий від Банка, як нижчим був Антоній від Цезаря (III, I, ст. 92).

Ще кілька слів про відьом. За часів короля Джеймса їх винищувано, як знаряддя таємничих сил. Висловлено здогад, що відьми це Норни, сили долі, як їх розуміли скандинавці. Та ледви чи Шекспір так розумів їх, бо мабуть не знав нічого про них. Звичайний відвідувач театру вірив в їх істнування і їхню силу. А ми спитаємо, скільки забобонів істнує ще в наш час. Крім цього погодимося з Шекспіром („Гамлет"), що є багато явищ, яких людина не схоплює й досі. Завважити треба, що для Шекспіра як актора і директора театру дуже важливим моментом була сценічність явищ: яке враження вони роблять на глядача. Духи і з'яви були відомим складником драм його доби.

Редактор видання Ігор Костецький попередив його більшим вступом і зацікавив ілюстраціями. Всі ті речі можуть придатися передусім тим, що возьмуться до постановки трагедії. Ми не були б за введенням в літературну мову таких слів як „файність" (ст. 19), „урок" (ст. 29), „нігди" (ст. 34). — Розуміння сюжету, подане на стороні 35. — дискусійне.

Для нас переклад Осьмачки вартісний своїм намаганням бути відповідністю оригіналу, а не так вводженням **нових складників** за **допомогою конкретизації,** як про те думає редактор. Ми завсіди питаємо в кожному випадку, чи це потрібне.

Їх небагато. Ось як: на ст. 63 (1, 4) — „Його хвалю — приймаю хліб насушний" замість — Його похвалою я вже ситий; ст. 72 (1, 7) — „голосінням", замість — горюючи і ридаючи; ст. 128 (IV, 3) — „І голосніше молоти ударять, Куючи підступи...", замість — І доводитимуть до спорів між добрими і лояльними. Ті переклади приймаємо, хоч не думаємо, щоб зміна тексту була конечна. Українізми тут не потрібні.

Перекладач додав **вирази, яких немає в оригіналі:**

Ст. 61 (1, 4, рядок 5 з долини) — „Яке він мав не по заслузі": ст. 72 (1, 7, р. 14-15) — „Із-під горілки стане: смердітиме лише", (Замість — А череп тільки — перегонним казаном); ст. 113 (IV, I, р. 7 згори) — „Ми ходімо і на дно"; „У казан наперше влазь"; ст. 134 (IV, 3, р. 8 з долу) — „Паскудно" (непотрібно додано, ще й вулгаризм).

Перекладач **пропустив:**

Ст. 69 (1, 7) — „Входять і переходять (— дворецький і різні слуги), рядок 2, згори); ст. 83 (II, 3, р. 16 згори) — Маєте на думці їх Величність, р. 7 з долу — (З себе сон струсіте цю підробку смерти); ст. 101 (III, 4 р. 6 з долу) Перший душегубець з'являється при дверях; ст. 128 (IV, 3, р. 13) — Бажатиме самоцвітів і домів вельмож; рядок 1 з долу — по слові „терпіння" — (справедливість, помірність, постійність, скромність і твердість).

Мильні переклади:

Ст. 60 (1, 3, р. 15 з долу) „справдешній" зам. теперішній ст. 61 (1, 3, р. 12 згори) — „А зараз годі", зам. До побачення, ст. 62 (1, 4, р. 5 з долу) — Сховайтеся зам. хотять сховатися, ст. 67 (1, 4, р. 7 з долу) „щур", замість **ластівка,** ст. 70 (1, 7, р. 9 з долу) — „нелюд" „зам. ніхто, ст. 178 (II, 2, р. 6 згори) „Коли свій шлях пройшла вже справа. Думки про неї геть! З ума зійти не штука", зам. Про діла не можна так роздумувати — це шлях до божевілля, ст. 80 (II, 3, р. 6 згори) — „Завирився", зам. повісився, р. 4 з долу — „Ох пане, почервонів, сплю і штани мокріють", зам. Пиятика викликає три речі: почервоніли ніс, сон і сеч; ст. 84 (II, 3, р. з долу) „болото", зам. осад. Ст. 99 (III, 2, р. 13 з долу) — „глупа ніч", зам. осліплююча ніч, ст. 109 (III, 4, р. 1-3 згори) — „Я чужуся, (І сам себе катую, страх нападав,) І тяжко його переборюю,) Бо ми ще молоді в справі", зам. Дивна моя помилка: початковий страх вимагає твердої звички...; р. І з долини — „Велике сталося для нас", зам. Треба чогось великого доконати, ст. 110 (III, 4, р. 5 згори) — „І спаде у висоту", зам. І як спадатиме вділ; р. 15 згори — „самонадія", зам. упевненість; ст. 114 (IV, І, р. 10 згори) — „здерте з місяця більмо", зам. смуги тися, здерті під час затьміння місяця; ст. 115 (IV, 3, р. 8-17 згори) — **пять раз „хай",** зам. **5 хоч;** ст. 132 (IV, 3, р. 7-5 з долу) — „Маю ж слова (Такі, що їх би вити у пустельне) Повітря вовком раненим", зам. Маю слова, що їх би вити в пустині, де слух їх не зловить.

Ст. 143 (V, 3, р. 15 з долу) — „дорадника страху", зам. дорадники страху; ст. 144 (V, 3, р. 10 з долу) — **фізику",** зам. **лікарства;** р. 5 з долу — „зігнати", зам. аналізувати; ст. 145 (V, 4, р. 11 з долу) — „Коли в своїх домівках будуємо безпечні", зам. Коли спальні будуть безпечні; ст. 147 (V, 5, р. 12 з долу) — „летюча", зам. ходяча; рядок II з долу — „галасує", зам. хвилюється; ст. 151 (V, 7, р. 12 згори) — „клепки", зам. списи.

Вимова слів:

„Дункан", зам. Данкен; „Кавдор", зам. Кодор; „Монтіз", зам. Ментіт; „Флінс", зам. Фліенс; „Норземберленд",

Про утворення Комітету увічнення пам'яті Тодося Осьмачки

Заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово" та Української Вільної Академії Наук в Америці створено Комітет увічнення пам'яті померлого 7 вересня 1962 року, українського письменника Тодося Осьмачки в такому складі (за абеткою):

Іван Багряний, Василь Барка, Богдан Бойчук, Йосиф Гірняк, Яків Гніздовський, Юрій Гаморак, Докія Гуменна, Святослав Гординський, Володимир Дорошенко, Іван Кейван, Вадим Кіпа, Ігор Костецький, Григорій Костюк, Ісидора Косач-Борисова, Богдан Кравців, Юрій Лавріненко, Вадим Лесич, Сергій Литвиненко, Ганна Михайлова, Михайло Міщенко, Володимир Міяковський, Дмитро Нитченко, Галина Плужник, Улас Самчук, Остап Тарнавський, Олена Чехівська, Дмитро Чижевський, Юрій Шевельов-Шерех, Микола Шлемкевич.

До головної Управи Комітету увійшли: Юрій Гаморак, Йосип Гірняк, Докія Гуменна, Григорій Костюк, Юрій Лавриненко, Богдан Кравців Вадим Лесич, Володимир Міяковський, Галина Плужник.

На голову Комітету обрано Григорія Костюка, на секретаря Галину Плужник.

До всіх українців у світі

На громадському й національному обов'язку Комітету увічнення пам'яті видатного нашого поета Тодоса Осьмачки лежить:

1. Побудувати пам'ятника на могилі поета й утримувати його в належному порядку.

2. Зібрати й скупчити при Архіві УВАН в Америці та відповідно опрацювати всю літературну спадщину Покійного; друковані твори, рукописи, чернетки, листи, записники, особисті речі, спогади про нього і т. п.

3. Взяти на облік ввесь книжковий фонд письменника, що розкиданий до різних книгарнях, видавництвах та приватних особах і відповідно ним розпоряджатись.

4. Підготовити і видати повне посмертне видання творів поета.

5. Підготовити і видати збірник пам'яті Тодося Осьмачки.

Щоб виконати цей тяжкий, але почесний обов'язок, Управа Комітету звертається до всіх українців доброї волі, до всіх читачів і прихильників творчости покійного письменника, до всіх близьких і друзів його з таким закликом:

По всіх країнах світу, де живуть українські емігранти, по всіх більших містах і скупченнях українців взагалі негайно потворити місцеві Комітети увічнення пам'яті Тодося Осьмачки та провести вечори присвячені пам'яті поета.

Завданням цих місцевих комітетів є:

1. Розпочати збірку пожертв у „Фонд Т. Осьмачки".

2. Зібрати і спрямувати на адресу Архіву УВАН в Америці все, що стосується до літературної спадщини, біографії та життя письменника.

3. Допомогти знайти, досі не знайдені, три збірки поезій Т. Осьмачки а) „Круча", збірка поезій, Київ, 1922. б) „Скитські вогні", поезії, Київ, 1925. в) „Клекіт", Збірка поезій, Київ, 1928.

Пожертви (чеки, моні ордер), просимо виписувати на ім'я: УВАН, Фонд Осьмачка Fund of Osmachka і посилати на адресу: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100th Street, New York 25, N.Y.

Книжки і всі інші речі та матеріяли з літературної спадщини і біографії Покійного посилати на ту ж адресу з зазначенням: „До Архіву".

Управа Комітету

***

Комітет в Едмонтоні

В пропонованій цілі постав Комітет увічнення памяти Тодося Осьмачки в Едмонтоні, Алберта. До Комітету увійшли: д-р Іван Верхомин, Юрій Гаморак, Вадим Доброліж, д-р Марія Кейван, Василь Кравець, Михайло Лучкович, адв. Петро Саварин, д-р Яр Славутич, д-р Мелетій Снігурович, о. д-р Михайло Сопуляк, д-р Корнел Триліж, о. Олександер Хомяк, Олександа Чорненко. Головою Комітету в Едмонтоні вибрано д-ра І. Верхомина, секретарем Олександру Чорненко і касієром Ю. Гаморака.

Передплатники „Променя" це фундамент, на якім опирається вся його побудова. Кожна нова, чи вирівняна в час передплата дають можливість редакції поліпшувати журнал так, щоб він належно сповняв свою місію служити українській справі.

зам. Нортемберленд.

Діялектизми: будліде; будліхто (ст. 116).

Є кілька друкарських помилок. Крім цього на ст. 130 (IV, 3, р. 16 згори) **виступаючою особою є Макдаф,** а не **Маком.**

До повної оцінки перекладу треба би ще докладно провірити, як далеко розмір віршовий перекладу погоджується з таким же оригіналу. Ми і цій справі присвятили увагу, переконуючись, що Осьмачка бажав дати вірний переклад. Докладна аналіза справи придалася б для майбутніх перекладачів.

У нас ще кінцева завага до перекладу. Осьмачка дав переклад „Макбета" р. 1930 і теперішній. Нам здається, що Осьмачка добачав у Макбеті Сталіна. Осьмачка згадав Сталіна в „Поеті" і в „Ротунді душегубців" як спричинника національного нещастя. Макбет доконав чимало мордів; ще більше Сталін. Про держави обох можна сказати словами Роса (ст. 131, IV, 3):

„Бідна
Моя країна вже боїться тіні
Своєї... Нам вона не матір'ю
Назветься, тільки — домовиною."

Оба деспоти під конець були сповнені підозрінням. Макбет стратив все і так згинув. Сталін офіційно помер натуральною смертю, хоч це не певне. Осьмачка мав причину популяризувати твір Шекспіра, вказуючи хочби на те, який конець чекає на тиранів. — Теодор Осьмачка дав українському громадянству вартісний переклад Шекспірового твору.

Іван Іванишин

Мантелепус

(З теки учителя)

Настав час молочення. Машини-молотілки гуділи від рання до пізного вечора. Звощики снопів увихались по полю возами, збираючи снопи і спішили до машини. І треба було спішити, бо не все погода тривала. Гамір не вгавав аж десь до девятої, або десятої години вночі. Бувало вийдеш увечері на горбок, так і побачиш довкола себе, доки оком сягнеш — огні. Це горіли купи соломи, що фармері палили — отак, щоб не заваджала на полі, а по-друге — можна до пізна молотити при такім світлі. Коли машини раптом позупинялись, то ставало так тихо, наче в гробі. Чогось, здавалось, забракло в світі.

В таку то пору все бракувало дітей в школі. Вони оставались вдома помагати, коли до них зайшла машина. Не раз, як велика машина, треба було прохарчувати з дванадцять чоловіків, і багато оброку приготовити для коней. Як би не дай Боже упав дощ, то за кілька днів цілком об'їли б того нещасливого фармера.

Учителі по школах на фармах, не раз любили помагати сусідам, по школі біля машини. Вони були самотні, то могли добре повечеряти, та й був гурт де можна було пожартувати і заспівати пісень. Попри те, вони діставали здорову руханку. Їх люди радо приймали, а особливо учителів-бурсаків із Саскатуну. Ці учителі вміли грати на ріжних інструментах і пригравати на ґітарі до пісень. Не один був такий спритний, що міг зложити пісню про якусь денну пригоду. Ось тому коні втікли, а той перевернувся із возом і снопами. Після вечері учитель брав ґітару в руки і співав ці зложені пісні.

І ось одного дня в такий час, в одній школі на фармах в Саскачевані, підійшов студент другої кляси Юрко, вже великий хлопчисько, до учителя та й каже: „Пане професоре, завтра не буду в школі, бо до нас приходить машина молотити.

— О, а хто у вас буде молотити?

— Та Юзь, той, що з тим Шляндрою в спільці.

Трохи забрало часу поки учитель довідався, що той „Шляндра" то був ісляндець. Наші люди не могли вимовити „Icelander" по англійськи, прозвали його по своєму — шляндра, хоч його дійсне імя було Ериксон.

— А яку машину мають? — питав далі учитель.

— Та, відай Мантелепус*), а інджей, то Вогерлю Бой**). То ліпша машина як Антонишина***).

Діти і учитель не могли стриматись від сміху.

— Ну, добре, добре, Юрку. Я завтра прийду до вас помагати та й подивлюся на той новий Мантелепус.

На другий день, по четвертій годині, учитель пішов помагати накидати снопи. Робітники скаржились йому, що від них вимагають дуже до пізна робити. Чоловік, як попідвечіркував в четвертій годині, не їв вечері аж десь під до десятої. При такій тяжкій праці, був вже досить голодний в цей час. Також, вони не любили поночі ходити по полю. Учитель нічого на це не сказав, але як вже стемніло, поїхав до шпихліра скидати зерно. Він пішов до шопи сховав пару ґонтів і поїхав назад до машини.

Як вже було добре темно, він виліз на віз нібито скидати снопи, але в той час пустив одну ґонту в гирло машини. Нараз в машині як щось затріщало і затроскотало так, що аж коні поперелякувались. Машиніст вибіг з-за машини і крикнув до інжинера „Гов! Спини, бо тут щось зле". Обглядали, заглядали нічого нема. Пустили знову в рух. А тут знова пішов такий страшний лоскот. Ґонти пішли в солому — нічого не надибали. Машиніст тоді каже „ну, хлопці, покидаємо, треба вдень подивитись, що там є".

Робітники скоро доглупалися, що то було. Сміху доволі. Від тоді вже так до пізна не молотили.

Одної суботи був сильний вітер, через який сталась смішна пригода. Машиніст любив вилазити на вагу і махати рукою до звощиків, щоб скорше везли снопи. Він кричав давай, давай і махав рукою. Кожний раз як махнув рукою то і цоркнув вагу — аби більше бушлів рахувала. (За молочення платили від бушля). Отже цієї днини він робив те саме, але що мав подертий „джекет", то вітер задув кусень в ланцюх між триби. Зірвало бідака з ніг, прикрутило до ваги і так висить. Інжинер так сміявся,

---

Марки господарських машин та моторів популярних у той час.

*) Мантелепус — Minneapolis.

**) Вогерлю Бой — Waterloo Boy.

***) Антонишин — International.

що не міг мотора спинити. Якось з трудом відчепили його. Того вечера, після вечері, була нова пісня до гітари. Машиніст вже більше на вагу не лазив.

Тої осені прийшли два хлопці другого сусіди Балабана до учителя по пораду. Вони хотіли купити трактор нової моди, але не могли вговорити батька. Він тримався старого. Понад коні в нього не було нічого вартнішого на фармі. А купувати трактор, залізуть у довги і пропаде і він і фарма. Учитель згодився поговорити зі старим але також нарадив, щоб повезли батька до міста і показали той трактор. Також, мали приготовити агента від машинерії, що добре прихвалив. Хлопці так і зробили.

Приїхали до міста, оглядають. Всі прихвалюють, а старий нічого не каже, лише ходить з палицею та люльку пакає.

— А дивіться тату, які великі ґумові тайри.

— Ая, великі, і вдаривши по тайрові палицею, старий докінчив, але лошати з них не буде.

— Тату, він сильний, має тридцять коней сили.

— Сильний сину, фарму потягне. Довго короводились, нім вговорили старого і купили.

Кілька літ пізніше через війну забракло робітників, то тоді пристав старий і на косаркусватер і на комбайн. Не треба ні штуковальників, ані шпаґату купувати. Фармері почали на більшу скалю фармерувати машинами. Змінилося багато, але з жнивами запізнювались як і колись, коли б ще не більше. Раз скаржилась Балабаниха учителеві: „Колись косили байндером молотили машинами і якось кінчили скорше, а тепер є „сват" і „кум" та й не мож на час обробитись". Вона не думала про те, що вони багато більше поля тепер засівали.

Друга світова війна змінила цілком спосіб фармерування. Машинами можна було більше і скорше зробити роботу. Не треба вже було ні робітників, ні коней. Фармері забирались до міста жити, а на фарми їхали в пору до роботи. Школи почали зачиняти, бо все менше було дітей. Повстали більші шкільні округи і дітей возили автобусами до великої школи в місті. Учителі, що провадили українську школу, вчили пісні танки і музику, також позабирались. Ми до цього не були приготовані і наше громадське життя троха потерпіло. Українська робота почала занепадати. Пропав і Мантелепус.

Василь Ґаба

Думки

Немає дня ані ночі,
Немає години,
Щоб я тебе не згадала,
Дорогий мій, сину!
Гафія Ґаба

Цих чотири стрічки написала пані Г. Ґаба в память свого сина, летунського сержанта Василя Ґаби, бувшого сумківця, який згинув був в останній війні, як канадійський вояк, боронячи волю країни 5-го березня 1945 р. Нижче поміщуємо його „Думки" з течки, яку зберігає в себе його мати і прислала для журнала. Це записки юнака, настрої і спогади про рідний край і про свій короткий життєвий шлях. „Любив списувати" — пише його мати — і память моя про „Нього" завжди світла."

Редакція

**
*

Мале біле село Юськовичі привиджуються мені. Наче у сні бачу ті білі маленькі хатки, чую шелест тополь у саді. Я був ще малий, коли прийшлось мені виїздити разом з мамою і сестрою до Канади. Але за тих перших шість років на рідній землі, вони мені залишились у памяті. Я памятаю свою маленьку колиску, що висіла серед хати причеплена під стелю до трама. Памятаю ту хату, той сад, те подвіря, і памятаю дещо тих дітей, з якими я бавився. Що вони тепер поробляють? Чи живі? Бог знає...

Народився я 1-го травня, 1923-го року. Дитиною я був тяжко хворий на коклюш, так, що мало не помер. Я був другим хлопцем в родині. Мій старший братчик помер дитиною два роки перед моїм народженням. До рідної школи я ще не ходив, але моя мама вчила мене дома писати і читати.

Коли приїхав до Канади, до тата, то почав ходити і до рідної школи і до державної англійської. Я щасливо закінчив початкові школи і два роки науки музики на скрипці.

Мабуть, що завдяки одному снові, що мені приснився, я почав писати вірші і не тому, щоб ними хвалитися, але лише мати на щось мною зроблене подивитися і собі прочитати. Хотів також помогти журналові СУМК, що тоді виходив, посилав кілька віршів і вони були там поміщені. Від того часу я почав писати більше уважно, бо був свідомий того, що багато інших людей будуть їх читати. Чи мої вірші були цікаві кому, чи ні, я не знав. Я хотів списувати свої думки на папір та хотів поділитися ними з іншими через посередництво тих чорних рядків на білому папері.

Так шкода, що людина не може довше жити як тепер живе. Так багато є що робити, а так мало часу. Один може почати, але не в силі скінчити якогось великого діла. Може дехто сказати, що вже всі найкращі твори людського духа написані і що всі найкращі пісні проспівані. Ні, це лише початки. Книжка, пісня, чи взагалі всяке мистецтво не належить лише одній людині, ані одному народові. Кожна така річ є найціннішою, коли її приймає цілий світ. І доки всі народи не прийдуть до такого заключення, доти годі буде створити щось дійсно великого.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Перша фіялка

Якраз відчинила свої сині очі перша фіялка.

— Вітай! Здорова була! — кликали стебла травички і всі разом низько поклонилися. Як гарно, що перша фіялка якраз серед нас зацвіла.

І в один мент знав про те увесь садок.

Кущі з зеленими пуп'янками схилялися з привітом; прилетів і весняний вітрець і соняшний промінь. Вітали співом пташки, ба навіть високі дерева в садку клонили з пошаною свої галузки на привітання.

Мала фіялка не розуміла нічого. Стільки пошани, стільки тепла і світла... Вона схилила низько, низько свою головку і найрадше була би всунулась знов під землю. Але весняний вітрець узяв її за підборіддя, обережно підніс знов високо і сказав:

— Чому ти соромишся? Дивися сміло вгору — ти ж важна особа!

— Перша фіялка! — раділо соняшне проміння і поцілувало її. — Ну вже тепер усі знають, що настала весна, бо побачили тебе — дитину весни.

Пильнуйте як слід — сказало воно до стебла, — щоб їй нічого не сталося. Коли б люди прийшли і хотіли рвати, то добре сховайте її!

І всі стебла трави неначе полк козаків у зелених одностроях випростували свої гострі кінці, немав списи на знак, що готові до боротьби.

І справді незабаром прийшло в садок кількоро дітей. Вони бігали довкола травички, співали, кричали та вкінці посідали на траву.

— Ох, фіялка! фіялка! — крикнуло одно з дітей — мушу принести її батькові. І вже простягло ручку, щоб зірвати її.

Стебла трав витягнули свої списи. Як вони блестіли до сонця. Але, що вони м о г л и зробити? Вони ж були за слабі.

— Не рвати, не рвати! — крикнуло старше дівчатко. І швидко приклякло на траві та прислонило руками фіялку.

— Батько казав, щоб привести його сюди, коли побачимо першу фіялку — сказало дівча. — Він не велів рвати. Він радше бачив би її в садку.

Які ж то раді були трави-козаки! Вони віддали списами честь малій дівчинці, а кущі сказали:

— Це гарно! От і в нас своя весняна радість. **„Д. С."**

ПРАЦЬОВИТА ДІВЧИНКА

Як подружку невеличку,
Ляльку любить Катя:
Чеше коси, миє личко
І пере їй плаття.

То на ручках поколише,
Казочкою втішить, —
Як у темнім-темнім лісі
Зайчик заблудився.

То метелика в садочку
Ляльці упіймає,
То з шнурочком-поясочком
Круг неї стрибає.

Покладе між квітів спати
В затінок духмяний,
Їй з піску котлет багато
Напече рум'яних.

За турботами, у праці
Так і день минає.
А самій позабавляться
Часу все немає.

А. Александрович

ОЛЕНКА МАЛЕНЬКА

— Оленко маленька,
Чому ти раденька?

— Бо в мене весела рідня.
— Чому в тебе очі
Такі голубенькі?
— На небо дивлюся щодня.

— Чому це у квітах
У тебе сукенка?
— В квітник я ходжу по росі.

— Розумна Оленко,
Чому ж ти маленька?
— Тому я маленька,
Що звуся Оленка,
Оленки маленькі усі.

П. Воронько

З ГРОМАДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ
Йорктон, Саск.

Заходом жіночого товариства ім. Олени Пчілки в Йорктоні відбулося дня 3-го лютого 1963 року у Народному Домі Свято Членства й чай з нагоди прийняття в членство нових членок за 1962 рік.

Програма свята була підготовлена членським комітетом. На головному місці стояв святочно прибраний стіл, на якому були розміщені карточки з гарно вималюваним смолоскипом, з відповідним написом та імям і пріз вищем вшанованої членки. Ці всі карточки виготовили членки, пані О. Лукей і пані А. Лис.

Цілою програмою цього вечора керувала пані Анна Цимбаліста, корес. секр. товариства. Насамперед вона покликала на почесні місця голову жін. тов. пані Анну Ковалик, культ. освіт. реф. добр. Ольгу Бойчук і всіх 12 присутніх нових членок, якими були слідуючі пані: Р. Гнідий, Н. Гишка, Д. Дутка, М. Кошман, А. Лис, К. Медвідь, Д. Пасічник, К. Процик, Л. Стросен, С. Ригуш, А. Трофаненко, А. Томик. З нових членок були неприсутні чотири членки: М. Ілащук, Р. Копан, А. Зенчишин і О. Ясінко.

Пані А. Денисик вступним словом відкрила чай і склала всім щирий привіт. Головне слово з нагоди цього вечора сказала добр. О. Бойчук. У своїм слові добродійка говорила про цілі організації й про завдання поодиноких членок по відділах. Опісля гол. тов. пані Анна Ковалик вручила кожній новій членці відзнаку „Смолоскип", як також в кількох словах пояснила її значення.

Від імені нових членок говорила пані Даруся Пасічник, яка в своїм слові щиро подякувала добродійці за її промову, як також подякувала жіночому товариству за таке врочисте прийняття.

Пані А. Лис сказала кінцеве слово, в якому подякувала щиро всім тим, які підготовили це свято, як також переповіла дещо про перші початки нашої жіночої організації. Взагалі всі бесідниці закликали молодих жінок ставати в ряди нашої організації.

Ціла програма свята була переплітувана народними піснями, а піснею „Де згода в родині" закінчено свято. Участь членок і гостей в цьому святі була дуже гарна. Можна цілком сміло ствердити, що такий членський чай приносить багато користи для нашої організації, бо дружнє відношення між членками помагає збільшенню членства та добрій кооперації в товаристві.

Накінці жіноцтво подало смачну перекуску, а наливали чай пані: В. Трофанюк і О. Лукей. Під час чайного прийняття вписалося до товариства сім нових членок і наш Відділ у Йорктоні начислює тепер поверх сто членок.

Анна Цимбаліста, кор. секр.

З'ЇЗД СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Головний З'їзд Союзу Українок Канади відбудеться у Вінніпегу в днях 29 і 30 червня та 1 і 2 липня, 1963 р. В той самий час відбудеться з'їзд СоюзуУкраїнців Самостійників та його складових організацій. Головне місце з'їзду в залі Катедри Пресв. Трійці п. ч. 1175 Мейн вул. Сесії Союзу Українок будуть відбуватися в залі Собору св. Покрови п. ч. 820 Бурровс.

ПРОГРАМА

Субота 8:00 година вечора. Місце — Катедра 1175 Мейн.
Реєстрація делеґатів і гостей.
Привіти голів складових організацій СУС.
Чайне прийняття заходами Манітобської пров. екзекутиви Союзу та чотирьох вінніпезьких відділів.

Неділя — 10:00 година рано.
Служба Божа в Катедрі Пресв. Трійці.
Спільний обід заходами відділу ім. Л. Українки.
По обіді спільна сесія СУС.

СЕСІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Місце заля Собору св. Покрови 820 Борровс.

Понеділок — 9:00 година рано.
Реєстрація, молитва, вибір президії та комісій — номінаційної та резолюційної.
10.00 — Офіційне відкриття з'їзду — голова Союзу Українок Канади Стефанія Пауш.
Привіти. Звіти урядниць центральної управи. Дискусії над звітами.
12:00 — Обід для всіх учасників з'їзду заходами відділу ім. Кн. Ольги при Соборі св. Покрови.
2:00 — **Святочна Академія** присвячена 100-літтю народження Ольги Кобилянської та 50-літтю смерти Лесі Українки при участи всіх учасників загального з'їзду складових організацій СУС. Коротка академічна програма.
3:00 — Продовження сесії Союзу.
Церемонія вручення нагороди переможцям у кампанії за новими передплатниками журнала „Промінь" — Ольга Лукомська референтка.
Наші напрямні сьогодні — реферування актуальних питань та проєктів — Наталя Когуська, редакторка „Променя".
Дискусія.
Фундація ім. Наталії Кобринської — Марія Гавриш — референтка Фундації. Дискусія.
Освітно-культурна праця — Анна Мельник, референтка. Дискусія.

Вівторок —
9:00 — **Молодші відділи СУМК** — Надія Боднар, референтка.
Нові справи, внески, дискусії, резолюції. Вибір центральної управи Союзу Українок Канади. Слово нововибраної голови Союзу. Закінчення.

Централя Союзу Українок Канади

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ Л. УКРАЇНКИ
Давфин, Ман.

Жіноче товариство ім. Л. Українки в Давфині улаштувало Членський Чай, який відбувся в Українськім Народнім Домі 26 березня.

В програму того вечора входила „довкола стола" дискусія, на якій дискутантки обговорювали статут та парляментарні правила переведення зборів, з'їздів та інше. Участь

в дискусії взяли пані: М. Андрейчук — голова, П. Чайковська — секретарка, пані Ю. Дух, В. Мазур і Ю. Стокотельна. Пані П. Чайковська реферувала статут Союзу, а пані В. Мазур парляментарні правила.

На закінчення пані Юстина Дух зясувала цілі і завдання організації Союзу Українок Канади.

**
*

Весняний чай і випродаж великодного печива відбулось заходами відділу ім. Л. Українки в Давфині в Ліджон Гал в суботу, 6 квітня під керівництвом референтки пані В. Мазур.

Атракцією в залі був головний стіл, по святочному удекорований — по самій середині традиційна паска а довкола мистецько-викінчені писанки та галузки верби з базьками. Коло цього стола „наливали" пані чай, який опісля розносили гостям. Малі столики, коло яких засідали до чаю гості, також були удекоровані мініятюрною паскою. Весняними квітами була убрана одна сторона стіни. Цю працю виконала широко-відома зі свого мистецтва пані Зоня Ситник.

Ріжні функції у цій імпрезі виконували слідуючі пані, членки відділу ім. Л. Українки: В. Мазур, З. Ситник, П. Кульбаба, В. Лазарук, Н. Слижук, Л. Фик, В. Гавриш, М. Олесюк, Г. Гендерсон, Г. Базай, Г. Ковальчук, П. Чайковська, М. Керелюк, П. Підлипна, М. Бурденюк, М. Гошуляк, Г. Ситник, М. Слижук, С. Бучій, Ю. Буртняк, П. Кеіз, Ю. Маловська, Ю. Тижук, Р. Царук, Д. Бойчук, Н. Котик, П. Бабій, Ю. Стокотельна.

УКРАЇНКА КАНДИДАТКОЮ НА „ПШЕНИЧНУ КОРОЛЕВУ САСКАЧЕВАНУ"

Цього року відділ ТУС в Ріджайні, в річному пляні своєї діяльности як загально-суспільна організація, постановив взяти участь в контесті Пшеничної Королеви Саскачевану, виставив кандидатку від Української Громади в Ріджайні, українку панну Соню Зенчишин.

Це перший раз в історії Саскачевану, що українку кандидатку на Пшеничну Королеву Саскачевану виставила українська організація і виявляє щире бажання положити потрібний труд у цьому ділі.

Контест цей щороку улаштовує „Асоціяція Канадійських Травлерів" спільно з іншими організаціями. Дохід з контесту в цілості призначує на утримання таких медичних інституцій як: „Ментал Гелт Рісерч" і „Туберкульозіс Прівеншен Воркс", які працюють для збереження здоров'я всього суспільства Канади.

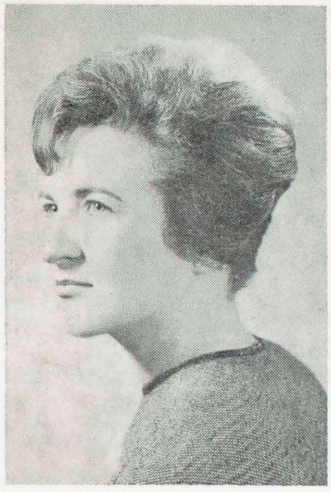

Соня Зенчишин

Кандидаток до цього контесту на „Пшеничну Королеву Саскачевану" виставляють і підтримують їх своєю працею ріжні суспільно-громадські організації і клюби, які отримують 50% чистого доходу від суми з розпроданих тикетів, до їх розпорядимості, на свої місцеві цілі.

Чистий дохід який отримає ТУС з контесту призначує на Інститут Петра Могили в Саскатуні і на Колегію Св. Андрія у Вінніпегу.

Розпродаж тикетів уже почато. Тикети вже розсилаються до всіх українських організацій, клюбів та поодиноких людей у всіх місцевостях де проживають українці. Ціна тикетів 25 центів один, або ціла книжка (12 тикетів) — 3 дол. По закінченню контесту буде розігравка авта з 1963 р. на четверо дверей, і 50 долярів отримає той, хто продав тикет, на який було вигране авто.

Панна Соня Зенчишин народилася 1939 року в Дрейк, Саск., в сімї пан-ства Івана і Анастасії Зенчишиних, що добре знані як активні і щирі працівники та члени української спільноти в околицях Ольги і Овкборн, Манітоба, де колись проживали і в Ріджайні де проживають від 1946 року.

Початкову і середню освіту Соня здобула в Ріджайні. Тепер працює в провінційному уряді як секретарка. Вона є дуже активною в українському громадському і церковному житю. Вже понад 10 років належить до місцевого відділу СУМК і співає в церковному хорі. Впродовж кількох років була вчителькою в недільній і українській школах та допомагала і допомагає своєю працею в українській православній громаді в Ріджайні. Як особа, Соня дуже скромна і розсудлива, тихої і лагідної, доброї вдачі. Це молода релігійна людина, що тішиться доброю опінією в людей. Це, що вона дала згоду на вибір її кандидаткою, свідчить про її велике зрозуміння справи, як українки патріотки. Вона свідома того, що своєю кандидатурою вона зробить корисне громадське діло.

Було б це великою приємністю для всіх українців в Канаді, коли б українка була обрана „Пшеничною Королевою Саскачевану". **о. С. К.**

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ванкувер, Б. К.

Дня 3-го березня, 1963 р. відбулося свято — 50 ліття смерти Лесі Українки програмою силами членок відділу, який носить імя поетеси Лесі Українки в Венкувері, Б. К.

Сцена була удекорована урочисто, образом поетеси роботи мистця Івана Пушки із написом і поезією "Contra Spem Spero". Перед образом живі квіти та 12-томів творів Л. Українки.

Програму відкрила п. Марія Вакалюк, членка культурно-освітнього комітету. Деклямація — „І все таки до тебе" — чутливо передала молода сумківка Оксана Сацевич. Пісні „Рушничок" муз. Т. Майбороди і „Місяць на небі" — відспівали тріо пані — Р. Лебедович, М. Вакалюк і В. Пушка. Сольоспів — „Контра спем сперо" — власної композиції і „На чужині загибаю" — муз. Воробкевича, відспівала пані Е. Еленяк, деклямація „Порвалася нескінчена розмова" з почуттям передали словами пані А. Пелех. Реферат про життя і твори Л. Українки виконала добр. О. Сацевич.

У кінцевім слові о. П. Сацевич відзначив заслуги поетеси, помимо її слабого здоров'я від самих молодих літ життя — її бажання до праці на користь своєму народові. Твори Л. Українки здорові і патріотичні.

Присутні закінчили вечер при гутірці з чайом.

Пані Марця Сеніцька (зправа) вітає заст. голови Союзу Українок Канади пані Лесю Івасюк з Едмонтону в залі Собору св. Покрови у Вінніпегу під час весняного чаю.

ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ

Вінніпег, Ман.

Кожного року весняною порою, жін. тов. ім. кн. Ольги при Соборі св. Покрови улаштовує зустріч громадянства при горнятку чаю. Такий чай відбувався ц. р. в неділю, 3 березня в Соборній авдиторії. Гості почали сходитись в означений час і заля авдиторії скоро заповнилась членами громади та гостями сусідніх громад.

Декорація залі і столи завжди бувають урочисто святочні: головний стіл посередині удекорований вишиваними обрусами, квітами свічками та срібним посудом. Тут запрошені особи „наливають" чай. Для гостей столики розложені по залі, а відтак інші столи — одні з виставкою українського ручного мистецтва, різьба, кераміка і вишивки, другі з випродажем печива і писанок а ще один з випродажем ручних робіт — праця членок жін. т-ва.

Гостей при дверях вітали: Всеч. о. Стус, добр. Стус, голова т-ва пані М. Кушнірик, пані М. Синіцька, пані Мирославчук і п. Бабяк.

На цім чаю наш відділ мав приємність гостити першу заст. голови Союзу Українок Канади, пані Лесю Івасюк, яка офіційно відкрила чай. У своїм святковім слові, шановна бесідниця торкнулась деяких проблем в загальному та висловила признання жін. товариству ім. кн. Ольги при Соборі за їх активну працю як для церкви так і для організації Союзу і для української справи взагалі. Гостю представила присутнім пані М. Сеніцька.

Чайне прийняття гостей відбувалось в дружній товариській атмосфері ціле пополудне. Для придбання фондів відбулась розігравка торта і двох вишиваних серветок та розігравка на книжкові білети.

Перед закінченням, прибули на чай учасниці конференції СУС — пані: С. Пауш, голова Саюзу Українок Канади з Едмонтону, пані Т. Бевш, голова пров. Екзекутиви Союзу з Торонта, пані П. Сліпчук, голова пров. екзек. Алберти, Н. Когуська, редак. „Променя", М. Білоус і З. Ситник з Давфину та інші пані.

Імпрезу закінчила голова т-ва, пані М. Кушнірук подякою, як зарядчикам, виконавцям, так учасникам.

М. З.

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Мензі, Ман.

Як попередніми роками, так і цього року, в березні за почином відділу Союзу ім. Лесі Українки улаштовано Шевченківський концерт в Українськім Народнім Домі в Мензі.

Тарас Шевченко в своїм „Заповіті" залишив нам незабутні слова.

„І мене в семї великій
В семї вольній новій,
Не забудьте помянути
Незлим тихим словом".

І наш відділ відсвяткував скромним словом і піснею, на які міг спромогтися, вшановуючи найбільшого українського генія-поета пробудителя нації, великого патріота і борця за волю України — Тараса Шевченка.

Саме цього року минуло 102 роки в місяці березні як полишив цей світ Тарас Шевченко.

Тараса Шевченка мільйони людей, які від нього відділені поколіннями і просторами в глибокій пошані згадують.

Концерт приготований самою молоддю від пятирічних, до 18-річних студентів. Програма складалася із 18 точок:

Вступне слово — пані Юзька Друль, хорова пісня — „Заповіт", деклямації — „Наша слава" — Ґеня Пелешок. „Як я був малий" — Богдан Друль. „Розрита могила" — відчитала пані Р. Пелешок, хорова пісня — „Думи мої", декл. „Тарас Шевченко" — Давид і Вол. Друль. „Українським діточкам Канади" — Левко Друль, дует „Ой три шляхи" — Савеля і Галя Друль, реферат — Всеч. о. В. Мельничук, декл. „Мені однаково" — Орест Друль, хорова пісня — „Садок вишневий". декл. „Село на Україні" — Михась Пелешок, гра на гармонії — „Зійшов місяць" — Геня Пелешок, декл. „Поклін тобі Тарасе" — Левко Друль, дек. „Сестрі" — Савеля Друль і вірш „Присвята портрету Кобзареві" — відчитав Іван Пелешок, хорова пісня — „Реве та стогне". Кінцеве слово виголосила пані Юзька Друль. Концерт закінчився відспіванням гимнів „Ще не вмерла Україна" і „Ґад сейв да квін".

Розалія Пелешок

З ЖИТТЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК

Відділ св. кн. Ольги в Торонто

Чергове зібрання членок, з циклю культурно-освітніх вечорів відбулось у нас 22 квітня. Збори відкрила голова, пані Н. Козій, присутня на залі голова провінційної екзекутиви, пані Т. Бевш дала справоздання зі своєї поїздки до Вінніпегу на конференцію крайової екзекутиви Союзу.

Наради Конференції були присвячені переважно питанню молоді. Інформації пані Бевш доповнила пані Пасерб, яка також їздила на Конференцію. На підставі поданих інформацій, вивязалася дискусія, в якій взяли участь: добр. М. Фотій, др. Г. Янішевська і пані Н. Козій.

Розглядали питання двомовних підручників і журналів. Брак виховників уємно впливає на сучасний стан молоді. З тим треба поспішити, подбати про виховників і поставити справу так, щоб виховники не змінювалися за часто, а зростались з дітьми чи молоддю, пізнавали їх

індивідуально і могли впливати на них. Пані Козій вважає, що обовязком родичів є плекати рідну мову і обстоювати її перед дітьми, які в публичних школах, легко переходять на англійську мову і уникають своєї дома.

По закінченні дискусії, голова зачитала великодні привітання для Союзу, а по цім слідував реферат пані К. Сакалюк — „Тарас Шевченко, як маляр". Прелєґентка принесла з собою і дала присутнім для оглядин, книжку советського видання, з репродукціями образів поета та його ілюстрацій до власних поезій. Пані Сакалюк передовсім зазначила, що у вступному слові до книжки, автор поперекручував деякі інформації. По закінченні реферату, добр. Фотій звернула увагу на зворушливий момент зустрічі Т. Шевченка з малярем Сошенком — двох земляків на чужині, зустріч, яка стала зворотним пунктом в житті Шевченка. Другим рішаючим епізодом був випадок, коли поет Гребінка застав Шевченка над писанням віршів (потаємно) і переконався, який це великий талант. В 1840 році вийшла перша збірка цих поезій — „Кобзар". —

Пані Телюк поінформувала про пляни збірки Суспільної Опіки — Тег Дей, яка має відбутися в днях 17 і 18 травня. Перша така збірка, за офіційним дозволом міської влади, відбулася торік, тепер вона вже увійде в традицію.

В. Завадська

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ

Вінніпеґ, Ман.

Свято Лесі Українки

Відзначуючи 50 літні роковини смерти своєї патронки, відділ Лесі Українки при Катедрі Пресвятої Трійці у Вінніпеґу, улаштував урочисту імпрезу в память великої поетеси Лесі Українки. Свято відбулось в Катедральній Авдиторії, 27-го лютого.

На переді залі, на підвищенню уставлено портрет Л. Українки прибраний вишиваними рушниками й квітами.

Програма: подвійний жіночий терцет прекрасно відспівав три пісні, слова поетки „Нічка темна і тиха" і „Скрізь плач" — музика Д. Мога та „Реве, гуде негодонька", арія Безкоровайного. Участь брали пані: О. Долинчук, О. Завісляк, М. Богонос, С. Петров, Г. Ґаджоса і добр. С. Юрківська.

Панна Т. Гаврисишин прочитала поезію „Дим".

Скрипкове сольо виконала пані І. Тостоварик. Пані І. Майба акомпаніювала на піяно для точок скрипкового соля і пісень.

Змістовний реферат на тему „Жінка в творах Лесі Українки", передала панна Оленка Неґрич. Гостю-бесідницю представила членка освітно-культурного комітету, пані Г. Бабій.

Програмою проводила пані Є. Білич, започатковуючи її вступним словом.

Слово подяки склала голова жін. т-ва пані А. Воробець. По програмі було чайне прийняття.

Традиційний весняний чай

У вербну неділю, 7-го квітня жіноче товариство при Катедрі улаштувало традиційне весняне чайне прийняття.

Хоч погода не сприяла то катедральна авдиторія була заповнена гостями.

По середині залі, на столах накритих вишиваними обрусами стояли живі квіти, побіч квітів, додаючи більше краси й традиційности, були виставлені писанки.

Чай офіційно вдікрила д-р Єлисавета Колісніченко. Гостю представила панна Т. Гаврисишин.

Під час чаю велике зацікавлення виявила вистава журнала Союзу „Промінь". Присутні гості оглядали ріжні числа, розпитувались і декотрі запренумерували.

Гостей, як звичайно, прибуло багато. Час мило проходив при товариській гутірці.

Конвінерками чаю були пані: Галя Майба і Галина Богонос.

Є. Білич, пресова референтка

Світлина хору на Шевченківському святі у Волей, Б. К. Зліва стоїть диригентка хору пані А. Залубняк, зправа голова відділу Союзу пані Н. Боярчук — виголошує вступне слово. (Опис свята на ст. 24).

Світлина з Шевченківського свята у Волей, Б. К. учасники програми — старший і молодший СУМК. За мікрофоном стоїть О. Чорна, справа добр. Блажук.

ПОКЛІН ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ

Волей, Б. К.

В неділю 10-го березня заходом української прав. церковної громади і жін. тов. ім. О. Кобилянської в Волей, Б. К. після Служби Божої Всеч. о. П. Блажук відслужив Панахиду у Шевченкові роковини в присутності поважного числа вірних. Вечером, в залі Канадійських Ветеранів урочисто відзначено величавим концертом, свято великого Кобзаря й пророка України Тараса Г. Шевченка. В концерті взяли участь церковний хор, СУМК, рідна і недільна школа.

Програма почалась урочистим співом „Заповіту" у виконанні церковного хору, під проводом диригентки пані А. Залубняк. Програмою керував п. Богдан Боярчук. Вступне слово сказала голова жін. тов. пані Надія Боярчук. При відповідній церемонії вручила від жін. тов. чек на $1,200 голові церковної громади пану М. Захарукові на будову Нар. Дому, якого будова вже почалася.

Церковний хор відспівав: „Реве та стогне", хор молоді відспівав „Думи мої" з рецитацією „До Основяненка" — виконав Василь Блажук. „Садок вишневий" виконала рідна школа, під управою о. П. Блажука. Наші найменші прекрасно пописались з своїми деклямаціями, так само і молодший СУМК з музичними виступами на піяно і акордіон.

Святочний реферат виголосив Всче. о. П. Блажук, „Великий Шевченко". Шановний доповідач у своєму рефераті змалював величний образ Шевченка, як людини моральної сили і величі. До теми святочного реферату в другій частині програми виконав художнє читання творів Шевченка — „Кавказ" сумківець Олег Томченко уривок з поеми „До мертвих живих і ненароджених" — читав Юрій Фелюшко, „Суботів" читав Т. Гринченко. Деклямація „О народе український" — Ґлорія Найдиш, жіночий хор відспівав „Ой там за Дунаєм" під проводом пані А. Залубняк. На закінчення програми хор СУМК-у під проводом Всеч. о. П. Блажука відспівав три пісні — „Степи простяглися" та „Ой три шляхи" та „Поклін тобі Тарасе". Кінцеве слово сказав голова церковної громади пан М. Захарук. Співом українського й канадійського гимнів закінчено свято.

К. Б.

ПРИВІТАННЯ В ДЕНЬ УРОДИН

Монтреал

В суботу 26-го січня 1963 р. дочка Стефанія і зять Володимир влаштували милу несподіванку мамі, пані Т. Білоніжці з нагоди 70-тих уродин. Вечір пройшов в приємній родинній атмосфері.

Дуже миле враження зробило на присутніх привітання букетом рож, побажанням і віршиком 7-літної внучки Уляни. Побажання від присутніх висловило п. Колісник і передала дарунок. Також побажання і окремий дарунок передала панна М. Ших від ближчої родини, панства Ших і Гоменюк.

Пані Білоніжка від давна належить до жін. тов. Доньки України в Монтреалі. Муж Іван, був одним із активних членів громади, беручи активну діяльність в екзекутиві багатьох організацій при громаді. Тепер пан Білоніжка видужує після тяжкої операції. Зять Володимир був через кілька років членом управи громади, а дочка Стефанія є заступницею голови жін. тов. Доньки України. Пані Білоніжка має 2 дочки, одного сина і 11 внуків. До збірки промовляла пані Анастасія Ковальчук, голова жін. тов. Доньки України. Зібрано 39 дол. З того 34 дол. на потреби тов., а 5 дол. на журнал „Промінь".

Бажаємо нашій іменниці доброго здоровя і довгого віку.

М. З.

Членки відділу ім. Лесі Українки у Виндзорі — 1962 р. Перший ряд сидять зліва направо: Марія МекҐрегор (основателька), Євгенія Квасніцька — уступивша голова, Віра Демченко — рекор. секр., Емілія Прокопчук — 1-ша заст. гол., добр. М. Керніцька — касієрка, Ольга Торошенко — голова, Катерина Мойсюк — 2-га заст. гол., Марія Вахна — фін. секр., Ольга Сенчук — кор. секр., Мирослава Телеґа (основателька), Анна Момотюк (основателька). **Другий ряд:** Юстина Ґавронська, Анна Дрогомерецька, Анна Стойко, Катерина Костинюк, Олена Веньґер, Марія Бодюл, Доця Лазарович. **Третій ряд:** Галина Пеленчук, Марія Прокопчук, Вероніка Король, Анастасія Загвольська, Марія Карпінець, Євгенія Мисинюк. **Четвертий ряд:** Марія Натишак, Марія Керелюк, Іванна Римар, Василина Манчуленко, Марія Никифорук, Марія Побережна. **Пятий ряд:** Юстина Петришин, Галя Панчишак, Віра Бейлис, Софія Бейко, Анна Подольська, Марія Гладиш. **Нема на знимці:** М. Антонюк, А. Боднарчук, А. Чопяк, М. Чорнейко, М. Ґургула, П. Гарасимів, П. Гавриляк, М. Калин, М. Клим, А. Кропильніцька, П. Кушнір, А. Підручна, А. Приймак, С. Ревак, М. Сенайко, К. Сікора, М. Стах, Н. Свинтак, М. Трач, Г. Вахна, П. Василишин, А. Загарія.

30-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Виндзор, Онт.

Минулого року жін. т-во ім. Лесі Українки святкувало 30-літній ювілей свого існування 23-го вересня, 1962. Хоч допис про це свято дещо спізнена, то все таки хочемо про нього задокументувати у нашім журналі.

Здавалося, що лише рік тому як ми врочисто обходили 25-ліття, видаючи памятну книжечку для збереження своєї історії за чверть століття, а тут вже проминуло 5 літ часу і хочеться і 30-ліття відмітити.

Ювілейне свято пройшло успішно. В церкві на Св. Літургії священик помянув померших членок відділу, а так відслужив молебень за здоровя членок. Після молитви, всі громадно зайшли до залі на ювілейний бенкет і програму.

На головнім столі стояв ювілейний торт з виробленим смолоскипом на середині а живі квіти прикрашували столи. Голова т-ва, пані О. Торошенко привітала присутніх та покликала о. пароха на молитву. По обіді почалась святочна програма.

Пані Торошенко представила гостей за головним столом, а відтак урядниць, основательок, бувших голів т-ва та всіх членок. Зворушлива була точка вшанування памяті покійних членок. При головнім столі на окремому столику лежав традиційний колач, прибраний віночком із зелені і квітів, а в ньому свічі, і як почулись імена покійних членок то з обох сторін пані Момотюк і пані Подольська по черзі засвічували їх, а всі стояли в пошані і молитві. Це були піонерки нашої організації, які вложили трівкі підвалини під товариство. Анна Вусата, Ева Котик, Кароліна Турчин, Евдокія Цебінь, Текля Юзик, Юлія Прокопчук, Софія Ткач, Текля Слижук.

Слідував обширний звіт діяльности т-ва за 30 літ, який подала пані Мирослава Телеґа — одна із основательок і бувша голова т-ва. Пані Телеґа довше спинилася на самих початках заснования т-ва бо в тодішних обставинах не було легко організаційну працю провадити, але з великим завзяттям за ідею і з посвятою кількох одиниць, започаткували той рух і сьогодні тільки можна радіти бачити організацію розвинену до тої міри, як вона зараз є.

Вона докладно вичитувала всякі ділянки праці, що їх т-во виконувало при церковній громаді на релігійному полі співпрацюючи з іншими складовими організаціями СУС, Т-вом „Просвіта" і СУМК.

На закінчення закликала всіх старших і молодших жінок, які ще не є членки т-ва, щоб вписувались і спільно працювали та продовжували і розвивали життя цієї заслуженої організації.

Слідували привіти, що їх зложили: парох — о. Прот. Ф. Керніцький; п. Вол. Вахна, від церковної громади; п. Б. Федчун від Т-ва „Просвіти"; п. Р. Гавриш від СУМК; п. І. Рижак від Взаїмної Помочі; п. М. Чаборик від

Кредитової Спілки; панна В. Касюрак — референтка Горожанства Союзу Українок Канади.

В концертових точках виступали — п. Стефан Сенайко на піяно відограв в'язанку українських мельодій а від молодшого відділу СУМК, молоді бандуристи під диригентурою п. Скибінецького.

Важливою точкою програми була промова гості-бесідниці пані Т. Бевш — голови Сх. Екз. Союзу Українок Канади з Торонто. Добр. М. Керніцька представила пані Бевш як ідейну членку Союзу, взірцеву матір, і тактовну організаційну провідницю.

Пані Бевш у своїй промові переповіла історію СУК, підкреслюючи співпрацю з Українською Православною Церквою. Вона дала признання центральному проводу за минулі роки — який керував організацією, помагаючи членству на місцях. Звернула увагу на теперішні завдання — піддержувати і поширювати журнал „Промінь", виховавчі інститути і Колегію Св. Андрея. Обовязком української жінки-матері є виховувати молоде покоління в своїй рідній мові при своїй церкві і українських організаціях.

Пані Емілія Прокопчук, зложила подяку пані Бевш.

Позамісцеві гості були — з Торонта п-во Лацики, п-во Охітви і п-во Никифоруки; з Детройт були п-во Думки і пані Сапела.

На організаційний фонд відділу зложили жертву: п. Осип Яворський — 25 дол.; пані Т. Бевш — 10 дол.; по $5.00: Отець Керніцький, пані М. Телега, пані П. Кушнір, пані О. Венгер, і панна В. Касюрак.

Кінцевим словом пані О. Торошенко і відспіванням обидвох гимнів закінчено імпрезу. По закінченні програми був чай і роздача ювіл. торта.

М. К.

ПОЧЕСНЕ ПРИЙНЯТТЯ В ДЕНЬ УРОДИН

Едмонтон, Алта.

Громадянка, матір і людина — це три найвищі титули, що на них вповні заслужила собі вельмишановна добр. Юстина Мельничук, дружина бл. п. Прот. П. Мельничука, що живе в Едмонтоні.

В день уродин добр. Мельничук, заходом невістки Наталки відбулась гостина родини і близьких знайомих, щоб вшанувати іменинницю.

Добр. Юстина Мельничук

Вітаючи добр. Мельничук, від присутніх гостей пані Сиротюк переказала про її життєві дороги, особливо її труднощі в часах, як дружини священика, яка ділила всі невигоди піонерської праці на початкуючих парафіях в Саскачевані — спочатку в Канорі, а так Вакав, Гефорд, Йорктон і Едмонтон Алберта, 9 років пробувала у Вернон, Б. К. Там і повдовіла. Вернулась до Едмонтону і тут вже замешкує від ряду літ поблизу дітей та онуків.

Чимало праці поклала добр. Мельничук в організації Союзу Українок Канади. Як дружина священика, УГПЦ в Канаді вона завжди спішила в ряди зорганізованого жіноцтва на місцях, несучи йому поміч, поради та заохоту до громадської праці.

Вихованню своїх дітей вона присвятила все — час і себе — Мирослава, Богданна, Віра, Надія, Тарас, Теофіла і Василь, а тепер невістки, зяті та онуки. Для всіх вона є любленою і шанованою.

Та не тільки діти — добр. Мельничук поважають і шанують всі її прятелі, друзі та знайомі кому лише доводилось з нею стрічатись. Теплий материнський погляд, ніжна усмішка огрівають кожного при зустрічі.

Родом пані — добр. Мельничук з села Ясенів, повіт Броди, з родини Дворянських. До Канади приїхала 1912 року, а вийшла заміж 1914 р.

Добр. Мельничук високо оцінює журнал „Промінь", і щоб зробити для неї ще більшу приємність, пані П. Сліпчук, голова пров. екзекутиви Союзу в Альберті зробила заклик на прес. фонд „Променя".

Слідуючі гості зложили свої пожертви: по 1 дол. — пані: А. Тимчишин, М. Гулейчук, М. Мельничук, Е. Сімонова, Н. Мельничук, П. Шиманська, О. Лукомська, П. Сліпчук, С. Василишин, М. Будник, А. Данелович, Т. Лазарович, Е. Сиротюк, М. Хомяк (добр.), А. Ковалишин (добр.), Ю. Мельничук (добр.), К. Давидюк, О. Слюсарчук, Р. Ґовда, Т. А. Мельничук, М. Мельничук, М. Фербей, Н. Боднар, Н. Мисак, К. Міськів, Ґ. Яремчук, О. Мельничук, Р. Скакун, М. Руснак, С. Шандро, М. Сліпченко. По 50 ц. — А. Цибак, Г. Янішевська.

КНИГА ЛЮБИТЕЛІВ ГОРОДУ

Нема мабуть української хати, при якій би не знаходився прихатній город. Ця любов до рослинного світу є відомою прикметою нашого народу, а особливо української жінки. Оглядаючи по містах хати, можна завжди побачити біля хат, де мешкають українці, гарно утриманий городець, в якому ростуть різні дерева, квітучі корчи та різнобарвні квіти.

В сучасну хвилину в Канаді відбувається розбудова міст, багато мешканців набуває нові модерні хати, при яких власники в більшій кількости особисто закладають прихатні городи. Але при такому заложенню прихатнього городу є потрібні для того відповідні знання, як виконати передусім плян нового городу, потім як приладнати землю, — посіяти травник та посадити відповідні відміни дерев, корчів та квітів. І ось як конечний помічник в тій галузі, вийшла друком англійською мовою нова книга п. н. "Landscaping for Modern Canadian Living in the Praire Provinces", автором якої є інж. Ф. Онуфрійчук. Книгу переглянули професори як американських так і канадійських університетів і видали високу оцінку, а управа міста Йорктону признала для автора нагороду в сумі 300 дол. за написання та видання такої цінної праці. Книга представляє собою велику вартість для всіх канадійців, любителів городів. Набути цю книгу по ціні $1.25 можна у книгарнях продажі книжок, університетів — в Вінніпегу, Саскатуні й Едмонтоні, або безпосередньо у автора:

З. Туржанська

Світлина з учасників програми на академії Лесі Українки відділу Союзу при Катедрі св. Івана в Едмонтоні.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Едмонтон, Алта.

Заходами відділу Союзу Українок при Катедрі св. Івана в Едмонтоні відбулось свято-роковини Лесі Українки в неділю 24 лютого в залі Катедри. Святочну програму приготовив Культурно-Освітній Комітет при відділі, до якого входять пані: Р. Ґовда — голова, А. Мельник, О. Лукомська і М. Сулима.

Святочну академію попередила Панахида ще рано в церкві. Концертова програма складалася з 12 точок у виконанні головно молоді СУМК. Свято відкрила вступним словом голова освітнього комітету пані Р. Ґовда. Хор при катедральній громаді виконав „Палають слова" — муз. Ол. Євфименка.

По цім слідував святковий реферат п. з. „Леся Українка в 50-ліття смерти". Доповідь обширна, основна головно на біографії поетки, характеристиції її громадськости та наведення деяких її творів, яку виголосила пані Анна Мельник, освітня референтка Союзу Українок Канади.

Продовження концертових точок — „Ой на горі виноград" — муз. М. Леонтовича у вик. мол. відділу СУМК' „Незабутній вальс" — муз. Анатольського і „Щеглик оженився" — нар. пісня в обрібці С. Єременка, скрипковий дует — сумківці Роман і Богдан Єренюки при акомпаніяменті панни Л. Гуменної. „Вечірня година" — декл. М. Базюк — сумківка, „Сурма грає збір" — муз. М. Леонтовича — хор старшого відділу СУМК., „Родимий краю" — муз. В. Матюка, вокальне сольо — сумківка Соня Чернявська. „Сім струн" — поема Л. Українки — Л. Гарасим, Д. Мельничук, А. Зеник, С. Чернявська, С. Стечишин, О. Довганюк, Г. Мельничук, „Колискова — муз. Єременка. Вокальне тріо — С. Мельник, Л. Гуменна, К. Руснак, „Талого снігу" — муз. Ол. Євфимчука — катедральний хор. Концертову програму закінчувало слово Анни Скуби — голови відділу.

СВЯТО ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ст. Боніфас, Ман.

Жіноче т-во ім. Л. Українки у Ст. Боніфас при „Читальні Просвіта" ім. Т. Шевченка відсвяткувано роковини своєї патронки, Лесі Українки в суботу, 16 березня. Заля була прибрана портретом Лесі Українки який був прибраний вишиваним рушником а побіч нього живі квіти.

Святочний вечір відкрила пані Галя Баляс вступним словом, привітала, хоч і скромне число учасників, але дійсно ідейних громадян, а також представила гостю бесідницю, панну Теодору Гаврисишин.

Перед рефератом про Лесю Українку, панна Гаврисишин познайомила присутніх з книжкою Ганни Мандрики „Вибране", яку видав Комітет Українок Канади і, в якій є дуже цінні реферати, як про Лесю Українку, так і інших письменниць. Одним з таких рефератів покористувалась на цім вечорі шановна бесідниця. Реферат, переданий художнім читанням зробив на присутніх глибоке враження.

Пані Баляс прочитала привітального листа від голови „Просвіти" п. Юзвишина з нагоди такої, хоч і скромної, але висококультурної імпрези. Голова т-ва, пані Ніна Бурак зложила подяку панні Гаврисишин. Кінцеве слово пані Юзвишин закінчувало програму. Всі спільно відспівали обидва гимни. Відтак членки погостили присутніх чаєм.

Ольга Завісляк

ПОПРАВКИ

У виказі „придбали нових передплатників" в ч. 5 має бути: пані А. Білик — відділ ім. О. Пчілки, Норт Бетлфорд (було Гефорд). Має бути: пан І. Світик, Келґари, Алта. (було І. Світлик).

У репортажі з Монтреалу „В 50-ліття смерти Л. Українки" в другій колонці має бути: **Програму закінчував жіночий** (було дитячий) **хор жін. тов. ім. Л. Українки.** В третій колонці в 6 рядку згори має бути: **статистики-декляматорки** і вслідуючім рядку тої самої колонки має бути: п-на **Ватаманюк Богданна.**

Чи ви вже вирівняли свою передплату на біжучій рік? Коли ні — зробіть це негайно. Наліпка з адресою показує дату Вашої передплати.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВИЛІНҐДОН, АЛТА.
Відділ ім. Наталії Кобринської

Наш відділ нараховує 34 членки. За рік відбулося 8 місячних зборів, одні позачергові, та річні загальні збори. Всі обіжники з централі Союзу були читані, вказівки з них були виконані в міру можливості. Товариство опікується недільною та рідною школами. На свято Св. Миколая роздали дарунки дітям школи. Членки товариства ходили з колядою, прихід з якої іде на потреби місцевої Церкви. Учительки рідної та недільної школи підготовили дітей до концерту на свято День Матері. Товариство дбає за прикрасу та чистоту Божого Храму. При товаристві є старші сестриці. Відслужені Служби Божі з ініціятиви товариства: Поминальна Сл. Божа за членок, котрі відійшли у вічність, Соборну Сл. Божу та Сл. Божу для Сповіді і Причастя дітей нед. і рід. школи. Приготовили обіди на такі оказії: Храмове свято, День Подяки, на офіціяльне відкриття новозбудованого мосту на ріці Саскачеван в околиці Шандро, та 2 поминальних обіди. Улаштували пікнік для дітей рідної та недільної школи. Вислали делеґатку на провінціяльний з'їзд в Едмонтоні. Улаштували чайний вечерок для членки, яка виїхала до іншої місцевості. Перепровадили збірку на Інститут сліпих. Мали два випродажі печива. Улаштували осінній базар разом з церковним зарядом. Товариство передплачує журнал „Промінь". Було прочитано декілька рефератів. Купували квіти членкам з нагоди втрати близької родини. Купили накриття під Плащаницю до Церкви. Помалювали церковну резиденцію. Вислали 50 долярів на будову Колеґії Св. Андрея.

Фінансовий звіт:

Лишилося в касі на 1962 р.	$1,327.07
Приходи в 1962 р.	1,748.64
Розходи в 1962 р.	1,035.14
В касі осталось	2,118.45

Заряд т-ва на 1963 р. голова — Марія Шевчук, заступниця гол. — В. Лазарук, касієрка — Анна Бідняк, секр. — С. Столярчук, господиня — М. Карбашевська, сестриці — Хр. Шевчук, Е. Гавреляк, інші уряднищі: Е. Лучак, В. Евоняк.

Марія Шевчук, голова
С. Столярчук, секретарка

ТОРГИЛД АЛБЕРТА
Відділ ім. Ольги Басарабової

Річні збори відділу ім. Ольги Басарабової у Торгилд відбулися у домі П. Винійчук 4 грудня 1962 р. Предсідницею зборів була А. Томнюк, секретаркою А. Рудніцка. Збори відкрито молитвою по чим слідували звіти. Звіт діяльности: А. Рудніцка, касієрка — Е. Дідух. Комітет хворих і контрольна комісія — А. Ґорецька.

Діяльність за 1962 така: Мали 9 місячних зборів, на яких читали обіжники. Святкували роковини Л. Українки і О. Басарабової. Мали концерт на Тараса Шевченка і День Матері в якім брали участь старші і молодші. Обід приготовляли на Петра і Павла і на базар і на 1 похорон. Кухарили на трьох весіллях. Мали продаж варенників і печива. Тов. жертвувало на Червоний Хрест, „Промінь" і стипендійний фонд. Відвідували хворих членок. Посилали делегатку на пров. з'їзд до Едмонтону. Була делеґаткою пані А. Ґорецька. Далі провадиться недільна школа, яку вчить М. Волощук, Л. Татарин, І. Ґорецький. Також ходили колядувати у місті і на фарми — гроші на церкву.

Фінансовий звіт:

З 1962 р. осталося	$2,763.97
Прихід в 1962 р.	2,979.91
Розхід в 1962 р.	1,201.06
В касі осталося	4,542.82

Заряд на 1962: голова — А. Ґорецька, заст. голови — А. Томнюк, секретарка — Ю. Седляк, заст. секр. — К. Малайко, касієрка — Е. Дідух, комітет хворих — Р. Борко, М. Русенко. Сестриці — К. Ґавалко, М. Доменко, А. Проданюк, М. Гаврилюк, авдиторки Л. Яхімець, К. Клебак. Господині — С. Остафійчук, Р. Мекетей, А. Скуба, Х. Рожак, І. Коваленко.

А. Томнюк, голова
А. Рудніцька, секретарка

ФОМ ЛЕЙК, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого т-ва відбулися 5-го грудня 1962 року в домі пані Домки Кітцул. Голова пані Кресовата відкрила збори колядою „Бог предвічний" і зложила щиру подяку членкиням за їх співпрацю з нею в минулому році. Пані Летвенюк була предсідницею зборів, а пані Креклевіч секретаркою. Пані Василовіч перечитала звіт річної діяльности. Пані Франко дала фінансовий звіт. За рік 1962 відбулося 10 місячних зборів і одно засідання. Членкині займались приготуванням страв на двох похоронах. Храм, День Подяки, базар, продаж Великодного печива і писанок, два рази мали чай і печиво. Жертвували з своїх фондів на шпиталь, журнал „Промінь", на речі до церкви і сповнили свій буджет до централі.

Вписалося 14 членок. Заряд т-ва на 1963 рік: голова — М. Кресовата, заст. голови — Е. Летвенюк, секретарка — В. Василовіч, сестриця — В. Чорна. Також дві членкині йдуть щомісяця на відвідування хворих.

М. Кресовата, голова
В. Василовіч, секретарка

МЕНЗІ, МАН.
Відділ ім Л. Українки

Річні збори жіночого товариства ім. Лесі Українки відбулися 12-го грудня в домі пані Юзефки Друль. Голова пані Михайліна Чвалюк відкрила збори молитвою і подякувала всім членкам за кооперацію. Звіт діяльности здала Р. Пелешок:

Відбулось 11 місячних зборів, приготовлено 3 вечері, один храмовий обід. Улаштовано свята: Тараса Шевченка і День Матері концертовою програмою, День Подяки і Свято Книжки о. В. Мельничук відслужив Вечірню-Молебень. По Вечірні о. Мельничук виголосив дуже цікавий реферат п. з. „Мати вихователька" пані Чвалюк дала два реферати про Лесю Українку і Ольгу Басараб. Жіноче товариство також зайнялося українською школою в часі вакацій. Учителював п. Іван Пелешок. Пані М. Чвалюк учила дітей катехизму на кожних жін. зборах. Пожертви: на церкву 68 дол., на Народний Дім 178 дол., на Колеґію св. Андрея 12 дол., Марч оф Даймс 10 дол., Червоний Хрест 2 дол., українська школа 80 дол., на організаційний фонд 5 дол. запренумерували журнал „Промінь" до шпиталю у Шол Лейк. До нашого товариства вписалося під час річних зборів дві нові членки — Каська Друль і Емілія Пелешок, яких ми вітаємо.

Фінансовий звіт:

Осталось з 1961 р.	$1,034.84
Приходи в 1962 р.	761.33

Розходи в 1962 р.	548.84
В касі осталось	1,247.33

Заряд т-ва на 1963 рік пані: Михайлина Чвалюк — голова, Марія Чвалюк — заст. голови, Розалія Пелешок — секретарка, Юзька Друль — касієрка, Настя Друль — фін. секр. Контрольна комісія — Наталка Скоцеляс, Юзефка Друль. Ґардеробщиця — Марія Друль. Сестриці — М. Друль і Р. Пелешок. Господині — Н. Скоцеляс, М. Друль, Н. Пелешок.

Михайлина Чвалюк, голова
Рузька Пелешок, секретарка

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
Відділ ім. О. Кобилянської

Грудня 5, 1962 року відбулися річні збори відділу Союзу Українок Канади ім. Ольги Кобилянської в Смокі Лейк. Добр. Рибалка предсідниця, пані Стримбіцька секретарка. За рік відбулось 11 зборів і одні надзвичайні. Уписалося до відділу 4 нові членкині — Е. Рошко, Л. Бохан, добр. Рибалка і Марія Крикловіч. Звіти з діяльности здали всі членки заряду т-ва.

Огляд праці дала секретарка пані Марія Вовк. Членки купили різдвяні подарунки для дітей недільної школи. Зорганізували старший відділ СУМК. Заслали 10 дол. на фонд стипендії, жертвували 25 дол. на Колеґію св. Андрея у Вінніпеґу, колядували в місцевому шпиталі. Купили посуд до Народного Дому та інше.

Членки відвідали пані Сербан і пані Луців під час похорону їх батька та доручені їм квіти співчуття. Проведено збірку на Червоний Хрест.

Відсвятковано память Лесі Українки і Ольги Басарабової. Улаштовано концерт Тараса Шевченка, помогли СУМК приготовити чайне прийняття на День Матері. Влаштовано випродаж Великодного печива.

Членки відділу допомагали під час жертви крови в клініці. Влаштовано пікник для дітей недільної школи. Відсвятковано свято Івана Франка і Симона Петлюри.

Розпочато недільну школу. Учителькі на рік 1962 Марія Кокотайло, Марія Вовк. Докуплено цирату на стіл в Народнім Домі і фіранки на вікна для кухні в парафіяльній хаті.

Зорганізовано молодший відділ СУМК під управою добр. Рибалка, Ліл. Паламарик і Марія Рацой.

Приготовили обід під час окружного з'їзду у Смокі Лейк. За одним заходом відсвяткувано День Студента.

Допомогли сестрицям св. Анни з обідом на День Подяки.

Відсвятковано вечерок на Листопадове Свято та свято Ольги Кобилянської.

Влаштовано осінний базар. Відділ вислав делеґатку на провінціяльний з'їзд до Едмонтону.

Відділ видав нагороди у формі книжок для найкращих учнів з української мови в місцевій середній школі. Також обдарував трофеєм і грошево учня цієї школи 12 кляси за найвищі оцінки в науці взагалі.

Допомогли робити пироги під час пущення. Приготовили чотири обіди. Заплатили за лекції для недільної школи. За внескам пані Лисак і Лопатинської звіт прийнято.

Фінансовий звіт:

З 1961 р. осталось в касі	$ 775.56
Прихід в 1962 р.	2,022.45
Розхід в 1962 р.	1,836.37
В касі осталося	961.64

Референтка журнала пані Шимелюк подякувала всім, що замовили журнал „Промінь", яких було 21 осіб. Заряд т-ва на 1963 р. Голова—Марія Антонюк, заст. голови — Марія Евасик, секретарка — Тетяна Тивонюк, касієрка — Марія Кокотайло, господиня — Розалія Стримбицька. До контрольної комісії увійшли пані Явдокія Лобай, пані Лена Бохан, пані Ґрийс Палилик. Номінанційний комітет — пані О. Головайчук, пані Кучтак, пані М. Криколович. Референтка видавництва — пані М. Вовк.

Марія Рацой, уступ. кор. секр.

ВІРДЕЙЛ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жін. тов. ім. Лесі Українки відбулися 17-го грудня у Народнім Домі. Голова тов. А. Присяжна відкрила збори молитвою і подякувала членкам за їх щиру працю та кооперацію. Пані Д. Запаренюк, секр. т-ва дала річний звіт діяльности.

Відбулось 11 місячних зборів і 2 наради членок. Членки брали участь у святі Шевченка і Дню Матері, а на 5-го червня їздили до Принс Альберт на курси. Тов. приготовило храмовий обід на 7-го липня, один поминальний обід, один бенкет і 14 перекусок з ріжних імпрез.

Членки мали прощальний вечерок для о. і добр. Зузак і також дали чайне прийняття для о. і добр. Труфин. Членки відвідували хворих і висилали картки співчуття. Тов. улаштувало осінний базар, а під час Різдвяних свят тов. дало дарунки дітям з рідної школи.

Жертвувало на місцеву церкву — 100 дол., Нар. Дім — 400 дол., Катедру у Вінніпеґу — 10 дол., Інститут П. Могили у Саскатуні — 25 дол., членки купили меблі до парафіяльної хати за $834.60.

Фінансовий звіт:

З 1961 р. осталось в касі	$152.93
Прихід в 1962 р.	2,493.65
Розходи в 1962 р.	2,571.44
Осталось в касі	75.14

Заряд на 1963 р. П. Запаранюк — голова, А. Скляр — заст. голови, Д. Запаранюк — рек. секретарка, М. Запаранюк — фін. секретарка, добр. Труфин — заст. секретарки, касієрка — Н. Карук, А. Скляр, Б. Стацій і М. Прокопій — господині.

Сестриці — М. Карук і Ю. Молитвеник. Контрольна комісія: А. Присяжна, Д. Запаранюк. Комітет хворих — добр. Труфин. Рідної школи: А. Присяжна, Н. Карук, В. Косован.

А. Присяжна, голова
Д. Запаранюк, секретарка

ПРИНС АЛБЕРТ, САСК.
Відділ ім. Кн. Ольги

Річні збори товариства відбулися 16-го грудня 1962 р. в залі під церквою при участи 34 членкинь. Перед зборами провів молитву Всеч. о. Туржанський.

Звіт голови пані Марусяк виказав велику працю за рік 1962. В протягу року відбулося 10 місячних зборів, членки приготовили весільні, святочні, похоронні обіди, і чайні прийняття — разом 14. Товариство приготовило перекусу дітям після святої Сповіді і мали 3 прийняття для дітей рідної школи та недільної школи, а це — пікник, галовін і св. Миколая, членки зайнялися виставою вишиття на „Ексебишон". Відділ вислав делеґатку на пров. з'їзд. Товариство опікується українською школою і піддержує її фінансово. Членки ходять шити для Червоного Хреста. Дарували поживу на міжнародну вечерю до YWCA. В протягу зимового сезону, членки сходилися на вечірки вишиття з чаєм, з яких прихід був висланий на фонд журнала. Мали 2 рази продаж домашнього печива і писанок.

Фінансовий звіт:

З року 1961 осталось	$ 657.81
Приходи за 1962 р.	2,390.22
Розходи за 1962 р.	2,638.96
Осталось в касі	409.07

Заряд товариства на 1963 рік —

пані: А. Марусяк — голова, А. Марковська — 1-ша заст. голови, М. Паскарук — 2-га заст. гол., Д. Панчук — секретарка, Бартко — заст. секретарки, М. Іщишин — касієрка, Р. Сопотик — кореспонд. секретарка, Гринюк, п. Мантика, п. Злипко — контрольна комісія, пані Піт, пані Будник, пані Добровольська — господині, пані Боднарчук, пані Фучко і пані Погорецька — сестриці, добр. Туржанська і пані Піклик — освітній комітет. Добр. Туржанська, пані Бартко і пані Гаук — комітет мистецтва пані Гринюк — шпитальний комітет, пані Панчук до Червоного Хреста.

Анна Марусяк, голова
Доротея Панчук, секр.

СЕНҐУДО, АЛТА.
Відділ ім. Л. Українки

Наше жін. товариство числить 14 членок. Відбули ми свої річні збори 1-го грудня в Народнім Домі. Збори відкрила голова — пані Надя Задерей. Секр. Анна Звоздецька і фін. секр. пані Докія Воронюк дали свої звіти.

Цілий рік т-во відбувало свої місячні збори, читали обіжники з централі відбули новорічну забаву з програмою концертовою, Шевченків концерт, пирогове пущення і представлення комедію грали самі жінки, 2 представлень з сумківцями і повезли їх до сусідної околиці.

Видали кілька весільних обідів, відсвяткували свій 5-тий ювілей зорганізування Богослуженням і при обіді дали звіт своєї праці як також дали короткий звіт з 35-ліття існування організації С.У.К. Беремо Богослуження щомісяця. Устроїли випродаж Великодного печива і осінний базар, брали участь у з'їзді, виповнюємо свій буджет щороку, 8 членок передплачують „Промінь".

Наша ціль цього року устроїти драму де би якнайбільше участи взяла молодь, попрацювати з дівчатами, щоб докінчили свій народний стрій, провадити недільну школу при помочі нового пароха О. Мельника, докінчити Народний Дім в середині.

Наша проблєма — сусідні околиці не є зорганізовані: Оновей, Сіба-Біч, Вайлдвуд, Баргед, Вестлок, де не є зорганізовані жіночі товариства там і молодь не є зорганізована, тож і з нами не співпрацюють.

Віримо, що в скорому часі С.У.К. вишле свою організаторку і подасть вказівки і поміч у цій околиці, а це нам також поможе.

Заряд на рік 1963 — голова — Анна Звоздецька, заст. голови — Анеля Миндюк, секр. — Марія Ілюк, касієрка — Докія Воронюк. Контрольна комісія — Марія Кембіч, Ольга Шибунка. Відвідуючі хворих — Марія Кембіч, Анна Звоздецька.

Фінансовий звіт:

Прихід за 1962 р.	$1,416.87
В касі осталось з 1961 р.	563.04
Розхід за 1962 р.	1,630.31
Осталось в касі	359.60

Надя Задерей, голова
Анна Звоздецька, секр.

КАНОРА, САСК.
Відділ ім. Марії Маркович

Жіноче тов. відбуло свої річні збори на 6-го грудня, 1962. Членок присутніх було 45. Багато ріжнородної праці виконало т-во за біжучий 1962 р. Жіноче тов. удержує недільну і рідну школу — до недільної школи учащає 96 дітей. Наука розділена на 9 кляс, учителів і помічників є 11; до рідної школи учащає 30 дітей, поділені на 2 клясі. Учителі приготовили гарний концерт з дітьми на День Матері. По закінченню наукового сезону заряджено пікнік для дітей і родичів. Дарунки дали дітям під час Різдвяного концерту.

Великий тягар взяла на себе церковна громада в перенесенню і побільшенню оселі на нове місце коло Кристал Лейк. Членки жін. тов. помагали в кухні і харчами, та дарували начиння під час науки в оселі, де поверх сотні дітей перебувала через два тижні. Культурно-освітних вечерків було три: родинний вечір з фільмою, доповідь про рослини, доповідь про Сповідь і Великодні звичаї. За старанням жін. тов. відбувся три-дневий курс домашньої економії.

В загально громадських кампаніях як Червоний Хрест, проти Т. Б. дослідження, Фонд недуги рака — наші членки брали участь і помагали на чайнім прийняттю для міської бібліотеки, „Промінь" передплачує 25 членок. Жертвували 20 дол. В протягу року жін. тов. жертвувало на слідуючі цілі — на льокальний музикальний фестивал — 25 дол., на музичний фестивал — 25 дол., на 5 дол., організаційний фонд — 10 дол., для сліпих — 5 дол., стипендія за українську мову у вищій школі — 25 дол., до оселі — 25 дол., на Українську Греко-Православну Церкву — 300 дол. Гостили і подали перекуску — студентам зі Саскатуну, групу аматорів і хористів з Ріджайни, СУМК з Йорктону, несподіванку „Бейбі шавер" для членки. Підприємства відбулись слідуючі: 12 бенкетів, 7 перекусок, весняний чай, продаж печива, вечеря, День Подяки, 4 вечері, 2 чайних прийнять, 4 випродажі печива. — Подали снідання працівникам, зарядили пущення; зайнялися обідом після посвячення площі для нової церкви.

Нашим найважливішим проєктом є поміч у будові нової церкви.

Комітет відвідування хворих багато спричинився до добродійного діла відвідуванням в шпиталів і домів. На Великдень обдарував хворих в шпиталю писанкою.

Недавно зорганізовані кружки в яких є членки і прихильниці нашої церкви, дальше працюють і зібрали поважну суму грошей на будову церкви.

Фінансовий звіт:

Перенесено з 1961 року	$844.70
Прихід за 1962 р.	4,241.61
Розхід за 1962 р.	1,739.72
Осталось в касі	3,346.59

Склад нового заряду — пані: Б. Кусий — уступивша голова, Павля Данильчук — голова, Євгенія Козяр — 1-ша заст. голови, Ольга Анака — 2-га заст. голови, (добр.) Галина Слюзар — рек. секретарка, Ольга Ойстрик — кор. секретарка, Дорін Ортинська — касієрка. Референтка „Променя" — Ольга Ойстрик. Комітети: сестриць — М. Лодба, відвідування хворих — Олена Козоріз, М. Лодба, соціяльний — Н. Дутчак, господинь — Катерина Овчар і А. Цимбаліста, кухонний — Н. Дутчак.

Борислава Кусий, уступ. голова
Євг. Козяр, секр. річних зборів

КІНДЕРСЛЕЙ, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Річні збори жіночого т-ва відбулися 9-го грудня, 1962 року в залі під церквою. Присутних було 19 членок.

Голова, пані Анна Охрій відкрила збори. Предсідниця зборів була пані Олена Гуменна, а секретаркою панна Євгенія Петрів. Секретарка і касієрка дали свої звіти з цілорічного року.

Хоч наш відділ малий і деяке чис-

ло членок приїздить аж з Ітонії, ми мали дуже успішний рік. В протягу року товариство відбуло 5 місячних і одні річні збори, обід по кожній Службі Божій, 1 бінго, весняний базар з показом українського вишиття, писанок і книжок, весільну вечерю і курячу вечерю. Робили квіти на День Матері. Членкині ходили колядувати і приготовили різдвяні пакуночки для дітей. Післали 2 членкині на з'їзд до Саскатуну.

Пожертви: на місцеву церкву — 660 дол., Інститут П. Могили — 25 дол., орг. фонд Союзу — 5 дол., стипендійний фонд — 5 дол., журнал „Промінь" — 5 дол. Докупили посуду до церковної залі на $38.56.

Фінансовий звіт:

З року 1961 осталося в касі	$833.03
Прихід в 1962 р.	783.76
Розходи в 1962 р.	944.87
В касі осталось	671.92

Заряд на рік 1963-ий пані: Анна Охрій — голова, Анастасія Біц — заст. голови, Савеля Ґриба — секретарка, Ґеня Бойчук — касієрка. Контрольна комісія — Марія Гуменна, Олена Гуменна, Софія Литовська. Сестриці — Анна Гуменна, Анна Стисук, Юська Ґондз.

Анна Охрій, голова
Савеля Ґриба, секретарка

ТОРОНТО, ОНТ.

Відділ ім. св. кн. Ольги

Річні збори відділу відбулися в понеділок, 17 грудня 1962 року, в авдиторії будинку Катедральної Громади св. Володимира, під ч. 404 вул. Бетерст. Присутніх членок 42.

Голова відділу, п. Юлія Сулима, відкрила збори, а о. митр. Петро Самець прочитав молитву і сказав своє слово про значіння загальних зборів.

Голова, п. Юлія Сулима, сказала що минулий рік вимагав від членок більше труду й часу, бо побіч наших звичайних завдань, відбулася перша українська публична грошева збірка на вулицях міста Торонта, за почином місцевого Фонду Допомоги Комітету Українців Канади, в якій ми брали участь. Крім того, наші членки збирали гроші на Колеґію Св. Андрея й Інституту Св. Володимира. Привітала нових членок що вписалися того року до т-ва.

За рік відбулися одні річні збори, одинадцять місячних зборів, девять товариських сходин, один вечір дарування речей на базар Катедральної Громади, два спільних засідання з представницями церковних громад Лонґ Бренч і Західнього Торонта, Скарборо, Північного Торонта і відділу „Тризуб".

Від відділу вислано квіти співчуття п. Катерині Христинич у втраті її мужа Степана Христинича. Квіти до лічниць, з побажанням скорого одужання паням: Анні Чулій, Оксані Гуменюк, Анні Сторожук, Анастасії Пелешок. Картку скорого видужання вдома до п. Анастасії Чумак. Весільне привітання молодій парі п. Юріеві і пані Лесі Фотій. Два привіти зі скромними дарунками, з нагоди подружжя п. Марії Дубинчук і Юстини Материн, на памятку від членок.

Фінансовий звіт:

Прихід в 1962 р.	$4,497.96
Переніс з минулого року	733.53
Розхід в 1962 р.	4,601.86
В касі осталось	629.63

Відділ зложив пожертви грошеві: до катедральної каси Св. Володимира — 750.00, на видавничий фонд „Променя" — 100 дол., на Колеґію Св. Андрея з „уявного чаю" — 50 дол.; зі спільного шкільного пікніку в літній оселі „Київ" — 200 дол, на Катедру в Монтреалі — 25 дол., на організаційний фонд провінціяльної екзекутиви — 10 дол. на образ Почаївської Божої Матері — 10 дол.; заплачено за ученицю на курсах українознавства — 75 дол., на Інститут св. Володимира передано прихід з обіду, при закінченні курсів українознавства; на добродійний фонд централі Союзу — 20 дол., на музейний фонд — 10 дол., до провінціяльної екзекутиви ТУС — 116 дол. Разом — 1,366 дол.

Заходом базарового комітету, відбувся вечір гри в „бінґо" на весні, три вечори базару в осені. Чистий дохід з тих вечерів — $3,140.71 передано до каси катедральної громади Св. Володимира. Під зарядженням комітету господинь при співпраці членок Відділу приготовлено за рік 1962: традиційну Йорданську Вечерю, сім громадських обідів, один поминальний обід, продавали вареники на трьох забавах та подавали перекуску на девятьох вечірках і одному пікніку.

Співпрацюємо з місцевим відділом К.У.К., а наша членка, др. Зоя Плітас, є другий рік головою Комітету Українок Канади. При Катедрі Св. Володимира діють українська і недільна школи, якими управляє добродійка Мінодора Фотій. Учительський персонал обох шкіл і курсів українознавства складається з 34 осіб. З тих 21 особа учительок та учителів в недільній школі навчають безплатно; інші вчать української мови, історії, географії, музики, танцю і спорту. До Української Школи вчащають 282 учні, а до недільної — 437 різного віку, від 3 до 14 років.

Літня оселя „Київ" стоїть на високому рівні. Під проводом досвідчених учительок, священика і молодших виховників, учасники користають не лише з відпочинку і розваги, але навчаються українських пісень, віршив й танців. За місяць перебування на літній оселі, двома чергами, по два тижні, діти дали два рази концертові програми для батьків і гостей. 1962 р. було на літній оселі 232 дітей — в першій групі — 113 і в другій — 119. В серпні відбуваються курси українознавства з рамені Інституту Св. Володимира. 1962 р. було 65 учнів з ріжних сторін Канади.

Комітет старших сестер: пані — Анна Друль, Голова, Агафія Боднар, Магда Антонишин, Юстина Тринда, дбали за чистоту в Катедрі та наглядали над переведенням грошевих збірок на „жіночу тацу", під час Богослужень. Їх завданням також є доглянути, щоб в Катедрі були потрібні обруси та рушники та ін.

Програмовий комітет уряджував культурно-освітні програми на товариських сходинах Відділу.

Відбулося сім таких вечорів: 27 грудня 1961 р. „Уявлений чай" з програмою. Отець Дмитро Фотій говорив про „Значіння Колеґії Св. Андрея" і проф. Степан Килимник — „Українські Різдвяні Звичаї" свідки нашої давної культури. 22 січня 1962 року — вечір „22 січня 1918 і 1919 років", спомини свідків подій: пані Марія Волосевич, Валентина Завадська, др. Зоя Плітас і др. Ганна Янішевська. Останні дві, тоді молоденькі школярки, стояли в рядах на Софійській площі, коли читано було Універзали проголошення Державної Самостійности та Соборности всіх Українських Земель.

4 березня — вечір Лесі Українки, доповідь пані Лариси Мурович і читано вірші. 26 березня — Шевченківський вечір. Доповідь „Тарас Шевченко і Айра Олдридж" пані

Валентина Завадська. 28 травня — Доповідь „Симон Петлюра на Кубані" проф. Василь Іваніс. Пані Марія Глушко і добр. Минодора Фотій читали вірші про Петлюру, а п. П. Мошук — оповідання зі шкільної читанки.

24 вересня — вечір читання — п. М. Глушко — оповідання, др. Ганна Янішевська — вірші ріжних українських поетів про кожну з частин України. 7 жовтня — провінціяльний з'їзд, з доповідю пані Лариси Мурович. 28 жовтня — Відділ святкував річницю 35-ліття праці Союзу Українок Канади". Під час святочного обіду відбулася концертова програма. Пані Анна Токарик виголосила доповідь.

Відділ бере участь в плянуванні грошевої збірки на харитативні цілі добродійних установ міста Торонта, обєднані в так званому „Юнайтед Епіл", через свою представницю п. Михайлину Яніцьку, до комітету представників ріжних церков та віровизнань. Цього року переведена збірка в жовтні принесла $9,717.00.

Комітет відвідував хворих. При відділі існує комітет повідомлень. Через членок цього комітету улаштовано з нагоди уродин тих співробітниць, що довший час з посвятою трудяться для товариства і Церкви. За 1962 рік відзначено так паню Елисавету Охітву, Ірину Нікорчук, Розалію Романко, Марію Мудру і Меланію Буряник.

До заряду на 1963 рік увійшли пані: уступаюча голова — Юлія Сулима, голова — Ніна Козій, 1-ша заст. голови — А. Бойко, рекорд. застп. голови — А. Бойко, рекорд. секретарка — М. Божик, касієрка — М. Яніцька, фінанс. секр. — Д. Мандзюк. Контрольна комісія: А. Євчук, А. Романко і Р. Стефанович.

Комітети: Старші сестри: М. Антонишин, М. Михайлюк, Ю. Материн, А. Друль. Господині: М. Мудра, М. Антонишин, А. Пилипчук, С. Дмитрів, А. Друль. Базаровий комітет: М. Ґужда, М. Мудра, С. Григоряк, Агафія Боднар, Л. Косар і пан Е. Мудрий. Комітет української і недільної шкіл: добр. Мінодора Фотій, М. Божик і К. Сакалюк. Програмовий комітет: А. Стахів, добр. М. Фотій, М. Савченко, К. Сакалюк, М. Глушко. Референтка преси: В. Завадська. Референтки журнала „Промінь": А. Бойко і М. Квас. Представниці до Суспільної Служби У.К. Д. Телюк і П. Ясінська. Представниці до „Юнайтед Епіл": пані Ю. Сулима і М. Яніцька. **Юлія Сулима,** голова

Калина Сакалюк, секретарка

Бл. п. Анна Титенич

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Ніщо так болісно не вражає рідних і друзів, як відхід близької і дорогої людини, а ще до того в силі віку. Бл. п. Анна Титенич упокоїлась 17 лютого 1963 р. в Ст. Кетеринс де від ряду літ проживала в тім місті. Відійшла з почесним титулом — голови відділу Союзу Українок Канади в Ст. Кетеринс. Полишила в смутку багато друзів, рідних і знайомих. В Ріджайні де проживала довгі роки вона була любленою і шанованою серед свого оточення. Багато праці полишила на громадській ниві, зокрема була довголітною активною членкою Союзу Українок Канади та довголітньою головою. Так само дуже скоро здобула пошану в жіноцтві в Ст. Кетеринс, де відразу включилась у працю.

Народилась Анна Титенич 1901 р. в с. Маковисько, повіт Ярослав. До Канади 1913 р. а в 1921 р. вийшла заміж за Теодора Титенича в Айтуні, Саск. Від тоді й почалась її громадська праця, як для церкви, то так і для світських організацій; праця і дійсної, скромної і відданої справі людини.

Величавий похорон відбувся в Ст. Кетеринс де й похоронено тлінні останки одної із заслужених піонерок і невтомних громадянок з ряду Союзу Українок Канади, яка завжди житиме у своїх ділах та серці всіх тих що їй були близькі.

В смутку полишила чоловіка Теодора, двох синів — Володимира і Василя, дві невістки, пятеро внуків та сестру і шваґра Бучковських у Вінніпеґу. З волі Покійної зложено на невянучий вінок — замість квітів на похороні всі жертви на Колеґію св. Андрея у Вінніпеґу. Замість квітів зложила сестра Покійної, пані Марія Бучковська 5 дол. на „Промінь".

ЙОСИФИНА РЕВУЦЬКА

Монтреал, Кве. — В неділю, 10 лютого 1963 року, рознеслася сумна вістка про смерть бл. п. Йосифини Ревуцької, вдови по пок. Мартинові Ревуцькому. Ця сумна вістка діткнула не тільки нашу Свято-Софіївську Соборну Громаду. Особа Покійної, як також її чоловіка, були відомі громадянству Монтреалу. Тому на похоронних відправах було велике число людей.

Бл. п. Йосифина Ревуцька

Родина Ревуцьких належала до тих перших піонерів нашої церковної громади, що пішли за покликом відродженої Матері Церкви. Ім'я Мартина Ревуцького видніє на список з нагоди відбутого першого засідання 9-го березня 1925 р. скликаного в цілі організування „Братства православної церкви в Канаді". Від часу приїзду сталого пароха о. В. Слюзара, при кінці серпня 1926 року, родина Ревуцьких віддає себе все-

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

ціло для праці при Церкві й Рідній Школі. До цієї останньої учащали їхні чотири сини: Леон, Володимир, Василь і Павло, а пізніше й їхня донечка Маруся.

З хвилею заснування Сестрицтва, яке пізніше перемінилося на відділ Союзу Українок Канади, бачимо в перших рядах бл. п. Йосифину. Як при церкві й жіночому товаристві „Доньки України", так і при Запомоговім Т-ві „Взаїмна Поміч", відділ ч. 13 при нашій церкві, та Братстві Християнського Милосердя держить Покійна совісно своє членство. Обоє, зо своїм мужом Мартином, були завсігди щирі до праці й жертвенні своїми датками.

Покійна Йосифина прийшла на світ у селі Солотвина, Східня Галицько-Українська земля, 19 березня 1889 року з роду Прокопишин. Тлінні останки поховано на цвинтарі Мавнт Роял 13 лютого ц. р. біля її улюбленого мужа Мартина. Прощальні промови були виголошені Всеч. оо. В. Слюзарем і Ф. Легенюком під час похорону в церкві, а над гробом прощала на вічний спокій дорогу членкиню Жін. Тов. „Доньки України" добр. Л. Слюзар, почесна голова цього товариства. Спи, Дорога наша Сестро, спокійним сном! За Твою невсипущу й щиру працю сплітаємо на Твою свіжу могилу цей невянучий вінок і кладемо його як вияв нашої вдячности до наслідування живучим, а Тобі на Вічну Память!

На заклик Всеч. о. Ф. Легенюка присутні зложили в память Покійної як невянучий вінок 232 дол. на Собор Св. Софії. Також не забуто про українську пресу, призначивши по 10 дол. на жіночий журнал „Промінь" і на „Український Голос".

Всеч. Отцям за похоронні відправи, Жіночому Товариству „Доньки України" за поміч при поминальному обіді та всім присутнім, що чим небудь причинилися до облекшення горя всіх дітей і найближчої родини, подякував з рамени рідні д-р А. Текеля, зять пок. Йосифини, а муж Марусі, дочки Покійної, яка пішла слідами своєї матері і працює в Жіночому Товаристві, що його помагала організувати й працювала в нім її мати.

За Жін. Тов. „Доньки України"

Анастасія Ковальчук, председниця

Г. Мельник, писарка

ПРИПИСИ

Ревінь (рубарб) і страви з нього

Ревінь — багаторічна, корисна для здоровя людини рослина. Вона не примхлива, її легко вирощувати. При дбайливому догляді ревінь добре родить років до двадцять підряд. Стебла його визрівають поступово, починаючи з другої половини квітня і до середини серпня. Якщо нарізати їх молодими, вони особливо соковиті, запашні і смачні.

У ревені не менше вітамінів ніж у шпинаті, щавлі, редисці чи огірках. Він містить і цукор і вітамін „С", мінеральні соли та запашну яблочну кислоту. Його листя і стебла кладуть в борщ, розсольник та холодні зупи. Ревінь запашний надає стравам приємного кисловатого смаку. У зелені борщі кладуть ревінь наполовину з щавлем, або замість нього. Дрібно нарізане і перемите листя та очищені від волокон стебла ревеню кладуть у страву тоді, коли вона майже готова, бо ревінь швидко розварюється. Ревеню досить один раз прокипіти — і він готовий.

О. Погосова

Легкий пиріг з ревеню

1½ фунта почищених стебел ревеню порізати на кусничкн, змішати ⅓ фунта цукру, потрусити цинамоном та дати жменю родзинків. Бляшку вимастити маслом, виложити дно шматочками хліба, намоченими в молоці, поверх хліба виложити приготовану масу з ревеню, наверх дати шматочки масла і випікати в гарячій духовці, яких 350 Ф. через 20 хвилин. Подавати з овочевим сосом.

Ревінь зі сметанкою

1 фунт ревеню помити, почистити і покраявши на кусничкн, відварити до напівготовности, додати 4 столові ложки цукру, (радше до смаку) охолодити та подавати зі сметанкою на десерт.

Зелений борщ

¼ фунта щавлю, або шпинату
1 морква
1 петрушка
1 цибуля, або кілька зелених
2 яйця зварених на круто
2 столові ложки муки
½ склянки сметани

Відварити ярину моркву, петрушку, цибулю; коли вони помягшають, покласти промитий, посічений щавель, або шпинат, заправити сумішшю з добре розтертих двох жовтків і густої сметани. Білки покласти на тарілки.

Риж по мексиканськи

2 ложки масла
1 горнятко вареного на сипко рижу
½ ложечки соли
¼ горнятка тертого жовтого сира
¾ горнятка гущі з варених помідорів
½ горнятка тертої булки
1 ложка масла

На гаряче масло дати риж і смажити на легко румяно, мішаючи вилочками постійно. Риж має бути сипкий. Посолити, пересипати тертим сиром і виложити у вимащений склянний кесерол. Полити помідоровою гущою і легко перемішати вилочками. Верх покрити булкою, зарумяненою в маслі. Дати до гарячої печі на короткий час, щоб усе разом загрілося і перейшло одним смаком. Подавати до мяса разом з молодим горошком або стручковою фасолькою.

Пляцок з сливками

½ фунта масла
2 гор. муки
трошки соли
1 ложечку тертої шкіри з помаранча
1 яйце
сметани

Посікти масло ножем разом з мукою. Додати трошки соли, шкірку з помаранча й яйце. Все те добре вимішати і домішувати сметани скільки потрібно.

Розділити на дві половині. Розтачати одну половину і обложити намащену бляху; наложити маси і накрити другою половиною. Подзьобати вилками. Помастити яйцем і посипати цукром та оріхами. Пекти 350 Ф. аж стане румяне.

Маса з сливок

1 фунт сливок
сік з половини цитрини
1 ложка масла
цукру до смаку

Зварити сливки, відцідити і вибрати кости. Помяти додати сік з цитрини, масло і цукру до смаку. Присмажити трошка але вважати щоби не пригоріло.

P 46A JAN 64
MALANCHUK MRS N
10959-117 ST
EDMONTON ALTA

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані М. Нема — відділ Доньки України, Монтреал — 4
Пані В. Катеринич — відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун — 3
Пані С. Стратійчук — відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун — 3
Пані А. Конічковська — Содбурі, Онт. — 2
Пан Василь Перепелюк — Флін Флон, Ман. — 2
Пані Д. Мицак — відділ при Катедрі Св. Івана — Едмонтон — 1
Пані А. Гуменна — відділ при Катедрі св. Івана — Едмонтон — 1
Пані М. Синіцька — відділ ім. Кн. Ольги, Вінніпег — 1
Пані М. Дорош — відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун — 1
Пані Василина Білик — відділ ім. О. Пчілки — Норт Бетлфорд, Саск. — 1
Пані М. Костюк — Бирнабі, Б. К. — 1
Пані М. Квас — відділ ім. Кн. Ольги, Торонто — 1
Пані А. Бойко — відділ ім. Кн. Ольги — Торонто — 1
Пані В. Гарасимчук — відділ ім. О. Пчілки — Форт Вілліям — 1
Пані К. Третяк — відділ ім. Кн. Ольги — Вернон, Б. К. 1

ЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД

Пані П. Сліпчук — Едмонтон — із збірки на прийнятті в честь добр. Ю. Мельничук — переслала $32.00
Відділ ім. О. Пчілки — Форт Вілліям — із збірки під час свята в пам'ять О. Пчілки й Л. Українки — переслала пані А. Стасів — 10.00
Відділ ім. Л. Українки — Радвей, Алта. — 10.00
Відділ ім. св. Ольги — Айтуна, Саск. — 5.00
Відділ ім. О. Кобилянської — Волей, Б. К. — переслала К. Боярчук — 5.00
Збірка на прийнятті в честь пані Т. Білоніжки, Монтреал — переслала пані М. Зимовець — 5.00
Відділ ім. Л. Українки — Вимер, Саск. — переслала А. Романюк — 5.00
Пані М. Н. Григорчук — Етелберт, Ман. — 3.00
Пані А. Присяжна — Вірдейл, Саск. — 3.00
Пані Н. Мадей — Монтреал — 2.50
Пані М. Топоровська — Пайн Ривер, Ман. — 2.00
Відділ ім. Л. Українки — Стирджис, Саск. — 1.00

ДО ВІДОМА

Хоч наша кампанія за новими передплатниками офіціяльно закінчується цього місяця то проголошення висліду кампанії відбудеться аж по з'їзді. В останнім тижні травня засідає спеціяльно покликане централею Союзу Українок Канади жюрі, яке розгляне призначені на кожну провінцію квоти, зробить загальні підсумки і визначить нагороди. Всі нові передплати, які наспіли до кінця місяця будуть зачислені до квоти на кампанію.

Ольга Лукомська, реф.
А. Сарчук, адмін.

Пані Ольга Шнурко — Содбурі, Онт. — 1.00
Пані Агафія Ґаба — Ґренд Велей, Онт. — 1.00
Пані Марія Костюк — Мусідора, Алта. — 1.00
Пані Маргарета Царик — Вірдейл, Саск. — 1.00
Пані В. Романчук — Саскатун, Саск. — 1.50
Пані А. Добровська — Винярд, Саск. — 1.50
Пані Е. Фушанська — Торонто — 1.50
Пані П. Месенчук — Тіодор, Саск. — .50
Пані Наталія Царук — Вірдейл, Саск. — .50
Пані Анна Копач — Едмонтон — .50

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located at the junction of highways 5—40—4 West. Spacious grounds fully modern single, double & family units with: Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

FORT LODGE — Under same management Suites rented — yearly, monthly or weekly.

For the "REST" of your life
Stay at the
AUDITORIUM HOTEL
North Battleford, Sask. Phone 445-2456
Elevator service, free parking for guests. Restaurant.
D. G. LUTZAK, Mgr.

$1 GOING VIA VERNON, B.C. **$1**
This is worth **$1.00** on your accommodation when presented at New 4-Star
ARLINGTON MOTEL
3200 - 43rd Ave.
on 97 Highway 10 Blocks North of City Centre.
Phone: 542-3142
$1 **Owner: P. KINDRACHUK** **$1**

ПЕРЕД СВЯТОМ РОКОВИН
Лесі Українки і Ольги Кобилянської
набудьте собі книжку
ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях кожної. В додатку є про Марка Вовчка. Поручаємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте
"PROMIN"
P.O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg, Man.